

SFÂNTUL FRANCISC

DE ASSISI

Poem liric

DE P. ION M. GÂRLEANU F. M. CONV.

TIPOGRAFIA „SERAIFICA“ SĂBĂOANI-ROMAN 1941

125989

Inv. A. 62. 703

P. ION M. GÂRLEANU O.F.M. Conv.

SFÂNTUL FRANCISC DE ASSISI

POEM LIRIC

SERAFICA
1941

7/1408

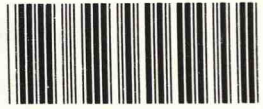
Biblioteca Centrală Universitară
Cota
Cota

Biblioteca Centrală Universitară
Cota 76306
Inve C71401

CONTRON 1953

Re 107/01

B.C.U. Bucuresti

C71401

Editura SERAFICA Săbăoani—Roman își rezervă
drepturile de proprietate literară.

„De mine departe a mă fali
decăt in crucea Domnului nos-
tru Isus Hristos“. (Gal. 6, 14).

PREFAȚĂ

Prefață

Sfântul Francisc de Assisi a trăit la o cotitură a istoriei, într'o epocă de frământări ce se aseamănă în chip deosebit cu a noastră. Luptele Bisericii cu puterea lumească a imperiului ajunseseră să învrăjbească oraș cu oraș, iar în orașe să răscoale nobilimea împotriva poporului, bogății împotriva săracilor; pe cei mari „majores“ împotriva celor mici „minores“. Poporul, scăpat din iobăgia feudală și conștient de drepturile lui, se organizase în comune de oameni liberi, mândri de privilegiile și de drepturile dobândite.

Se naștea o societate nouă, cu un nou ideal și cu o nouă activitate. Nu mai era neamul de robi legați de glie, fără alt gând și fără altă nădejde decât să stoarcă tot mai multe roade pentru a îndestula pe stăpâni și a le rămânea și lor, pentru traiul lor sărăcăcios; era un popor liber care își lărgise zarea vieții în războiu, în cruciate, în aventuri, în onoruri, în slavă, lucruri de cari nici habar n'aveau sclavii. Mlaștina stării pe loc e înlăturată de apa curgătoare a ambiției, a nădejzii și a fantaziei. Omenirea nu mai văzuse o revoluție socială atât de mare.

Francisc este rodul acestei societăți nouă care se întrupează într'însul, cu dragostea sa de libertate, cu ambiția sa, cu dorul de slavă și de aventuri. El este izvorul timpurilor noi, îmbătut de viața plină de nădejde și de ideal. Dar mai mult decât atât, Francisc a fost omul timpurilor noi care știut-a să închege dorințele acestor timpuri și să le înfăptuiască cu adevărat.

Biserica, instituția dumnezească de totdeauna pentru mântuirea lumii, vedea cu durere mai ales apucăturile clerului care păstrător de datini vechi, tradițional, rămas încă feudal și luat înaintea de boala timpului, materialismul, nu se adapta de loc cerințelor noi, iar poporul se îndepărta de dânsul pentru a urma pe reformatorii populari cari îi vorbeau limba, îi înțelegeau nevoile, răspundeau idealului său de simplitate evanghelică și dorului de primenire a vremii, făgăduind o lume nouă, adaptându-se chiar și la sărăcia poporului și pilduind reîntoarcerea la puritatea Evangheliei.

Monahismul, izolat în bogatele mănăstiri chivernisite după sistemul feudal, își pierduse puterea de viață și nu mai răspundea trebuințelor vremii.

Atunci a apărut Francisc ca omul trimis de Dumnezeu, omul timpurilor noi, destoinic ca să le înțeleagă, să le îplinească dorurile, într'o nouă înțelegere a vieții ce trebuie dusă în Biserica și a vieții religioase ce trebuie trăită de toți. El va da norodului Biserica în toată frumusețea ei și Bisericii norodul, împlinindu-i totodată dorințele îndreptățite. El a fost reformatorul adevărat care a doborât pe falșii reformatori, nu prin polemici despre abuzul și greșelile unor persoane bisericesti sau prin arme, ci răspunzând de-a'ntregul trebuințelor noi ale omenirii

ajunse la o cotitură a istoriei. Așa și-a pus pe cea Francisc asupra veacului de mijloc. S'a zis și cu tot dreptul, că dacă suta de ani a XVI-a ar fi avut un Francisc de Assisi, azi n'ar mai fi nici Luther nici reforma protestantă. Foarte adevărat. Iar dacă veacul al XIII-lea n'ar fi avut pe Francisc de Assisi, desbinarea în Biserică, cu toate răzvrătirile spirituale și sociale, cari au frământat lumea dela Luther și până azi, ar fi început cu trei secole mai curând.

De fapt, lumea de atunci cufundată în materialism și înțepenită în anumite forme însă tot atât de dornică de a se elibera, urma cu grămada pe predicatorii populari: Catari, Patareni, Valdenzi cari predicau întoarcerea la viața evanghelică, la sărăcie, la muncă, la comunism, aruncându-se asupra clerului și chiar a Bisericii cu vorbe aspre de critică, pe cari le pricinuia belșugul episcopilor și al mănăstirilor, precum și purtarea vinovată a unor fețe bisericesti.

Vine Francisc, el își însușește idealul Evangheliei. Și el vrea să reforme clerul și credincioșii însă nu prin critici ci prin pildă, prin alipirea și supunerea întregă Locuitorului lui Hristos de pe pământ, Papa dela Roma. Erezia a fost doborâtă, pentrucă Francisc i-a luat tot ce putea avea ea ca îndreptățire și ideal de viață. Astfel salvează el Biserica și societatea de sărăcițările și de luptele cari o vor însângera, trei veacuri mai târziu. Prin doctrina deslipirii de cele trecătoare și a sărăciei, el dă oamenilor un ideal mai înalt decât banul și bunurile pământești; el împacă pe bogați cu săracii, aduce o mai dreaptă împărțire a celor trebuincioase pentru traiu; el a înfăptuit ceea ce putea fi înfăptuit din adevăratul comunism creștin și a ferit astfel societatea de falsul comunism pe care ereticii

il predicau chiar de atunci și ale căror isprăvi nenorocite le vedem noi astăzi.

Francisc a salvat societatea veacului al XIII-lea dându-i puțința să ajungă la idealul adevărat ce-l urmărea: idealul dreptății, al păcii, al frăției al curăției, al ridicării morale și spirituale. El a îmbucurat astfel și Biserica, dând viață nouă slujbașilor altarului și credincioșilor prin singura putere a pildei și a dragostei, aducând-o în mijlocul poporului, prin noua concepție de viață religioasă și preoțească, nu zăvorâtă între zidurile unei mănăstiri, ci desfășurându-se în mijlocul mulțimilor, trăind cu dânsele, vorbindu-le limba, luând parte și la nevoile lor și căutând să le mulțumească.

Dar Francisc nu numai că a adus Biserica în mijlocul poporului și pe acesta l-a dus la Biserică, el a trezit în amândoi o nouă viață duhovnicească. Evlavia se răcise, religia era redusă, în mănăstiri și în biserici, la un pur formalism liturgic exterior și material; iar pentru credincioși era o recitare mecanică de rugăciuni. Nicio simțire, nicio viață; nu tu viață sufletească, nu tu iubire, ci o credință de vorbe goale și moartă ce nu însuflețea viața de toate zilele. Predica de asemenea nu era altă decât o înșirare de fraze reci și seci.

Francisc vine să tămăduiască și această boală. El caută și găsește religia la izvor, în unire strânsă cu Dumnezeu, suflet la suflet, în viața lăuntrică simțită și trăită. Predica ajunge și ea să fie graiul inimii, poporul o înțelege din nou, e mișcat, e schimbat. Nu mai sunt fraze goale, reci, abstracte ceea ce el aude, ci răspunsurile la propria-i neliniște, la propriile-i trebuințe, la setea sufletului după hrana duhovnicească a adevărului simplu, a iubirii spre care tinde.

Evlavia lui Francisc dă lovitura de moarte

formalismului, mecanismului, exteriorului pur, abstractului, pentru a reveni la concret, la interior, la valoarea inimii și a gândului. Această întorsătură dădu viață nouă Bisericii precum și mulțimilor. În mănăstirile smulse din formalismul morții a reînflorit sfințenia și reînflorește și între credincioșii cari voiesc și cer stăruitor să îmbrățișeze în masă viața călugărească. Francisc nu socotește rezervată această viață numai pentru mănăstiri, el înființează un cin călugăresc pentru familii și pentru acei pe cari îi rețin în lume datorile stării lor: Ordinul al III-le de pocăință.

Dar dacă mișcarea franciscană e mai presus de toate o întoarcere la personalitate, la pietate interioară, pentru că se ocupă de persoană, de individ, ea nu exclude viața religioasă liturgică a comunității și a societății. Francisc își dă seama că omul nu este numai o persoană, un individ ci el aparține unei societăți, trupului mistic al lui Hristos, Bisericii și că prin urmare este și o evlavie socială, o rugăciune de obște. Iată pentru ce el recomandă: Breviarul (ceaslovul), rugăciunea comună a Bisericii, cultul public în care se încheagă unitatea în Hristos și unde societatea ca atare recunoaște și cinstește pe Dumnezeu. Tot așa, pe când el se ridică împotriva mecanismului rugăciunii, nu condamnă însăși formulele, ci voiesc ca ele să fie adevărata oglindă a minții și a inimii și să nu fie numai vorbărie goală.

Francisc a învins vorbăria și formalismul prin dragostea de concret și de sinceritate. Evlavia sa e în întregime concretă și a concretizat-o în Omul-Hristos pe care îl arată din nou lumii, Hristos din Betleem, Hristos răstignit pe cruce, pe care veacurile de mai înainte îl alun-gaseră în depărtatul trecut al istoriei sau în nu

mai puțin depărtatul Paradis. În dragostea sa pentru concret, Francisc a adus pe Hristos pe pământ, în mijlocul nostru și a pregătit astfel întoarcerea la învățătura despre Trupul mistic prezent în fiecare dintre noi, cari suntem membre vii ale lui. El a pregătit de asemenea și calea spre viața mistică a iubirii, izvorul asceticei franciscane, a întregii vieți lăuntrice, franciscane și a înălțării spirituale franciscane.

Dragostea de sinceritate, de real, de concret a format pietatea franciscană, viața duhovnicească franciscană, mistica franciscană. Dar ea a creat și filosofia franciscană, teologia franciscană legată de realitățile existente, practice, vii, concrete și îndepărtate de pura speculațiune a abstracțiunilor aristotelice. Dragostea de sinceritate și de real a creat felul de a predica franciscan ce fuge de vorbărie și de frază sonoră și caută simplitatea, realul, graiul inimii, simțirea și convingerea lăuntrică.

Dragostea franciscană de sinceritate și de concret a dat viață nouă și literaturii reci și pompoase a veacului anterior, schimbând-o în minunata sinceritate trăită și simțită a Floricelilor „I Fioretti di San Francesco“. Ea a schimbat pictura bizantină rece, țepăună, în sincera și minunata naturală a frescelor lui Giotto.

CONCLUZIE: Influența Sfântului Francisc de Assisi a fost universală și nemărginită. Fiu al unor vremi nouă, el a înfăptuit toate aspirațiunile lor și a pus pecetea sa pe o întregă epocă. El a cruțat Biserica și societatea de turburările și sfâșierile de cari vor fi chinuite la alte cotituri ale istoriei, când nu va fi un Sfânt Francisc de Assisi. Societății care și căuta noi idealuri, el i-a împlinit toate aspirațiunile apărând-o astfel de fata morgana primejdioasă a falselor idealuri predicate de pseudo-reforma-

tori. Oamenilor Bisericii rămași în urmă cu prevederile mișcării sociale și puțin înstrăinați de idealul Ei, Francisc le-a dat înțelegerea timpurilor spre a le pătrunde. Viața religioasă redusă la un mecanism verbal și la un formalism exterior recapătă un suflu nou prin Francisc care îi dă legătura interioară cu Dumnezeu cel viu. Predica ajunsă la niște fraze găunoase și lipsite de convingere se schimbă prin Francisc în cuvânt viu, sincer, pricinuind astfel, prin întoarcerea la sinceritate și la real, renașterea însăși a gândului: filosofic, teologic și literar precum și la renașterea artei și a picturii; tot așa precum predicarea sărăciei, a iubirii și a frăției în Hristos pusese capăt pricinilor de frământări și de răsvrătiri și pricinuiseră minunate împăcări.

Cât de mare nevoie n'are lumea acum de de un Sfânt Francisc de Assisi! Ea se află iarăși la o mare cotitură a istoriei, obârșie de vreme nouă, ce are multe puncte de asemănare cu veacul de mijloc. Dar odată ce împrejurările se aseamănă mult cu acele ale omenirii din vremurile acestui minunat îndrumător de mulțimi Sfântul Francisc de Assisi, n'ar fi oare deajuns a căuta leacul relelor de azi în învățătura și în duhul său?

Dea Dumnezeu ca această publicațiune să ducă și ea la acest scop.

Roma, 4 Oct. 1940.

P. Dr. LEON VEUTHEY O. F. M. Conv.
profesor de filosofie
la Univ. „De Propaganda Fide“

Datele mai însemnate din viața Sfântului Francisc de Assisi trebuie să intereseze pe toți acei cari doresc să lumineze enigma mișcării franciscane din veacul de mijloc, caracterizată de însuși Renan „ca cea mai generală și mai mântuitoare ce a văzut-o omenirea, după mișcarea încreștinării popoarelor“. Le înșirăm deci aci după cei mai serioși contemporani cum sunt: Fr. Toma de Celano, Cei trei Tovarăși, Sfântul Dr. Bonaventura ș. a.

Francisc vine pe lume, într'o zi luminoasă din 1082, în acel orașel al Umbriei care trebuia să rămână în istorie cu titlul de „Răsăritul Serafic“, Assisi. Marele poet Dante Alighieri contemplând, după o sută de ani, gloria la care Francisc își ridicase locul nașterii, îi schimbă numele din Assisi în „*Ascesi*“ ce înseamnă *Răsărit*. Sublim și real botez! Lumina nouă, puterea proaspătă a Evangheliei, ce s'au revărsat în lume, prin Francisc, din acest orașel, îl pun alături de Ierusalimul creștinătății.

Însă cine să bănuiască la început, că fiul lui Petru Bernardone, negustor din Assisi și al soției sale Pica, femeie nobilă, proventală, să fie ales pentru așa mare chemare? Darul lui Dumnezeu însă veghea asupra viitorului măreț al acestui copil, numit la botez Ioan și abia mai târziu chemat de tatăl său, mare admirator al Franței, Francisc.

Minte ageră, inteligență deschisă, fantazie bogată, dar mai ales voință hotărîtă, iată caracteristica acestui copil care se lăsa ușor condus de Pica, evlavioasa lui mamă. Însă împrejurarea că se născuse dintr'o familie bogată, alimentă nu puțin avântul său tineresc spre viața cavaleriească și spre străluciri vitejești, la care visau pe atunci toți cei ce purtau un cât de umilit blazon familiar. Timpurile și ele erau prielnice pentru deșteptarea acestor ambiții tinerești și Francisc după o copi-

lărie sglobie, trăi entuziasmul acestor exaltări cuceritoare. Îmbrăcând haina cavaleriească, luă parte la luptele ce se dădeau pentru liberarea orașului Assisi, ba ajunse chiar și ostateg în închisorile orașului Perugia. Se simțea el fericit în mijlocul acestor irosiri de energii? Tovărășiile strălucite de tineri orbiți de steaua viitorului în care credeau, îl ridicau oare în înălțimi, unde se cerea sufletul său mare pentru ca să-și găsească fericirea și pacea? Nu. Toate acestea erau numai drumeaguri ce sfârșiau pe dâmburi pleșuve, scări trunchiate cari îl urcau până unde mai pot găsi simțurile o brumă de mulțumire în cele trecătoare, până unde se pot uita în sgomotul pasiunilor exaltate, dorințele nemărginite ale sufletelor chemate spre culmile sfințeniei. În fundul inimii sale, Francisc rămâne omul de aproapele. Nicio mirare că în toată această zăpăcită goană după bucuriile tinerești, Francisc se reliefează între ceilalți tineri ca și crinul între spini. *Floarea tinerimii din Assisi*, iată titlul cu care a fost onorat de contemporanii săi. Dumnezeu însă îl voia întreg al său, voia să fie singur stăpân pe acea inimă nobilă. O boală grea și lungă îi dă lui Francisc vreme de gândit, de socotit și de hotărit. Vindecarea avea să fie deodată și trupească și sufletească. Avea atunci cam 23 de ani.

Însănătoșat de-a-binelea Francisc, fără să se gândească la primejdiile virtuții, încearcă iarăși să-și ia locul de frunte ce-l avea mai înainte la petreceri și la viața veselă. Însă de data aceasta, inima lui adâncă nu le mai gustă, sufletul lui răvășit de chemări tainice nu le mai împărtășește. Acum e mai iubitor de săraci și mai milostiv față de leproși însă par'că e și mai luat înainte de vânturile sprintăre ale ambiției. A trebuit să intervină o lumină cerească de vis mântuitor, pen-

tru ca Francisc să înțeleagă voința lui Dumnezeu, în vedenia unui castel de arme cruciate și să părăsească *sluga*, în oricât de strălucit decor s'ar prezinta, pentru a se înrola în slujba *Stăpânului* care singur poate ferici și aci și în veșnicie.

O lumină și mai pătrunzătoare venită dela Părintele luminilor îl țintui în drum, în mijlocul unei parade gălăgioase și pe când îi deslega inima de huma lumii, îi puse în gură răspunsul atât de potrivit ce-l dădu curioșilor lui tovarăși cari voiau să știe de ce rămăsese absorbit în reveria coplesitoare ce-i luă și vorba : „Voiesc să mă însor, iar mireasa pe care am de gând să mi-o aleg este cea mai bogată, cea mai nobilă și cea mai frumoasă ce se poate închipui“. Această mireasă era sărăcia care îl fermecă cu frumusețea ei din cadrele dumnezezești ale Evangheliei, pe atunci în mare parte uitată.

De data aceasta, lovitura își ajunge în plin ținta. Francisc învins se prăvălește în brațele iubitoare ce-l loviseră. O speluncă din pădurea muntelui Subbassio îi va fi multă vreme biserică sufletului, unde în revărsări de carisme dumnezezești, va cântări în balanța veșniciei lumea și toate ale ei și va îmbrățișa, odată pentru totdeauna, desprețul părintelui pământesc și al tuturor celor ce gândeau ca dânsul, pentru ca nebun pentru Hristos, să înceapă chiar în Assisi drumul crucii ce avea să se sfârșească pe Alvernia însângerrării serafice și binecuvântate. Hotărîrea sa eroică infurie pe tatăl său Petru Bernardone însă Francisc, desbrăcând până și haina ce o purta, i-o pune la picioare, semn de emancipare definitivă în slujba urmării celor nepieritoare, ce își găsește expresia sublimă în vorbele : „De acum voi fi fericit căci Tatăl Ceresc va fi singurul meu tată“. Faptul acesta, unic în istoria sfinților, arată deplina convertire a lui Francisc, acum în vârstă de 25 de ani.

Liber de orice legătură de sânge, dar mai ales fericit de fericirea stării, Francisc descult, îmbrăcat cu un veșmânt de sac și încins cu o frânghie, stă retras prin locuri singuratece, meditănd pătimirile Aceluia care pentru mântuirea lumii a voit să se nască, să trăiască și să moară sărac. *Crainicul marelui Rege*, așa se chema el însuși, nu avea locuință stătătoare; trăia pe la schituri sărăcicioase, prin spitale îngrijind mai ales de leproși, iar hrana și-o agonisea cerșind din poartă în poartă. Într-o zi, rugându-se în bisericuța S. Damian, auzi Răstignitul înaintea căruia se ruga, vorbindu-i astfel: „Francisc, mergi și repară biserica mea ce se ruinează“. Aceste vorbe misterioase îl fac pe Francisc ctitor de biserică. El ia înțelesul material al cuvintelor Domnului, le socotește drept o poruncă. Se trudește din greu pentru zidirea bisericii S. Maria degli Angeli și a altor biserici. Munca aceasta istovitoare însă îl oțelește pentru munca apostolică de mâine în folosul sufletelor, adevăratele biserici ale Duhului Sfânt.

Francisc uimește acum pe toți cu noul său fel de viață, ba urcă și amvonul pentru a împărtăși creștinilor luminile ce Duhul Sfânt i le revărsa în suflet și pentru a vorbi despre suferințele Omului-Dumnezeu care îl pătrunseseră atât de simțitor, încât câte odată plângea cu hohote, de se tânguia cu dânsul și pădurea din jurul schitului S. Maria degli Angeli.

Suntem în anul 1209. Francisc e în plină ascensiune spre culmea desăvârșirii, spre care chiamă și pe alții. Încetul cu încetul se încheagă în jurul capului său de om singular, nu numai nimbul de om râvnitor după mântuirea sufletelor, de apostol, ci și luminoasa aureolă de întemeietor de cin călugăresc. Unul și apoi altul, și apoi alții, sfioși ca la începutul unei opere mari, în total doisprezece au fost învățăceii cari s'au adunat la în-

ceput în jurul acestui *alt Hristos*, iar el cercetând vorbele Domnului din S. Evanghelie, le dă o regulă nouă de viață și sfințenie. Pentru o formare mai adâncă, se retrage cu dâșii la Rivotorto, într'o colibă dela margine de drum. De aci îi trimite apoi să predice în lume *Pacea și Binele*, dragostea de Dumnezeu și aproapele, după ce mai întâi, cere încuviințarea Capului Bisericii dela Roma, pe atunci Papa Inocențiu al III-lea, care le aprobă în 1209 și regula de așezământ monahal pe bază de sărăcie. Într'aceasta tovărășia spori și Francisc se văzu părintele și conducătorul multor suflete eroice; darul Domnului însă îl susținu mereu și îi arată drumul pe care trebuia să-l bată noua înfiripare călugărească, numită la început *Sărăcuții* sau *Pocăiții din Assisi*.

La mișcarea dinamică a lui Francisc, cere să ia parte și sexul slab. Clara Sciffi, nobilă fecioară în vârstă de abia 18 ani, din Assisi, în anul 1211 ridică voinicește steagul mântuitor al lepădării de sine, de averi, de onoruri, pentru a îmbrăca fericită rasa celei mai grele vieți de renunțare, sub conducerea părintească a lui Francisc. Clara devine mama sufletească a vieților generoase, care vor voi să urmeze pe Hristos, pe calea spinoasă a sărăciei. San Damiano e cea dintâi mănăstire a lor. Sfântul Francisc le dă o regulă de desăvârșire de urmat, iar Papa Inocențiu al IV-lea o aprobă. Cine putea prevesti atunci binefacerile acestei noi înjghebări monastice? Avântul și hărnicia cu care se începuse era un semn negreșit de inspirație dumnezească, iar cei șapte sute de ani ne pun înainte o istorie particulară de afunzimi supranaturale în care seninul harului a deschis un drum de nemărginite orizonturi în sfintele călugărițe Clarise, în care dăinuește cu putere fascinantă de părinte, figura nepieritoare a lui Francisc, legiuitorul înțelept și al maicii serafice Clara care, la vârstă de

56 de ani, intră în patria cerească, la 10 August 1253.

Francisc urmărea într'aceasta întărirea tovărășiei sale și în 1215, se prezintă cu umilință Sinodului din Lateran pentru aprobarea legilor date fraților; aprobarea definitivă însă îi fu dată de Papa Honoriu al III-lea, în anul 1223, la 22 Noemvrie. Această regulă prezintă un interes deosebit. Sfântul legislator ne spune că însuși Dumnezeu i-a revelat că frații trebuie să trăiască după Evanghelie, de aceea în legiuirea ce a scris-o, a dat un codice de adâncă pietate, de sigură sfințenie, de înțeleaptă și prudentă cărmuire. Ascultarea față de Papa, stânca neclintită a credinței și a moralei și călăuză negreșelnică a sufletelor spre culmile desăvârșirii este cea dintâi prescriere a regulii. Vin apoi actele de pietate ce trebuie să le facă toți franciscanii și cum toți trebuie să fie blânzi, modești, umiliți și pașnici. Munca în ordin este o datorie pentru toți însă trebuie făcută cu înțelegere și grijă ca să nu stânjenească duhul de pietate și de rugăciune. Frații trebuie să trăiască săraci, să nu aibă nicio proprietate, cum sunt case, moșii sau alte lucruri; să se socoată călători și străini pe pământ și slujind lui Dumnezeu în umilință, în sărăcie să meargă la cerșit cu încredere. Sărăcia îi despoaie de toate însă îi înalță în virtuți și îi face moștenitori ai împărăției Cerului. Cărmuirea și conducerea înțeleaptă și practică în ordin e de asemenea asigurată pe deplin, prin alegerea prudentă a superiorilor, cari trebuie să se poarte cu frații cu grijă de mamă și cu o bunătate care să-i arăte slugile tuturor fraților. Să se predice scurt cu vorbe simple și cine vrea poate, cu aprobarea superiorilor, să meargă între păgâni să predice Evanghelia. Iată în linii generale prescrierea acestei *Carta magna* a franciscanismului autentic.

Despre înrăurirea socială și urmările binecuvântate ale acestei reguli, așa ne vorbește Ozanam

în Poetii franciscani: „Sărăcuțul din Assisi făcându-se sărac, înființă un cin călugăresc nou de săraci ca și dânsul, înălță sărăcia, adică cea mai oropsită și mai universală stare socială. El arată că și într'insa se poate afla pacea, demnitatea și fericirea. Îmblânzea astfel ura noroadelor sărace, le împăca cu cei bogăți, învățându-i a nu-i mai pizmui. Liniștea lupta veche între proprietari și iobagi și înfiripa iarăși pe baze sănătoase societatea creștină atât de sdruncinată; așa că n'a fost politică mai adâncă decât a acestui om simplu, și cu drept cuvânt i s'a prorocit că va fi un mare prinț. Căci dacă Platon n'a găsit 50 de familii pentru ca să pună în picioare republica sa ideală, sluga aceasta a lui Dumnezeu după unsprezece ani de abia, avea în jurul său un popor de 5000 de oameni, care se obligaseră cu jurământ să ducă o viață de eroism și de contradicție. El rătăcia, cerșea, mânca pâinea altora ca Homer, ca Dante, ca Tasso și Camoëns, ca toți acei slăviți săraci cărora Dumnezeu nu le-a dat nici acoperiș, nici pat în lumea aceasta, și pe cari i-a voit în slujba sa rătăcitori și călători pentru a vizita popoarele, a le reinvia la credință și a le învăța“.

Cu astfel de oameni noi, care vorbeau simplu însă cu pătrundere, pentru că vorbeau cu pilda vieții lor jertfite crucii, cum să nu improspătezi duhul Evangheliei în lumea stricată de plăceri? Cum să nu refaci lumea zăpăcită de ispita bogăției? Ei trăind din cerșit, nu cruțau nici muncă, nici vreme pentru rugăciune și virtute, pentru predicățiune și povață bună. De altă parte, aveau în Francisc cea mai strălucită pildă de jertfire apostolică deoarece el lua parte cu dânsii la predicarea cuvântului dumnezeesc, nu numai cutreerând orașele și satele Italiei, ci avântându-se în Răsărit, unde era primejdia mai mare, spre a întregi cu răvna lui neasemănată, opera Cruciatelor.

Era în Iunie din anul 1219, Francisc pleacă cu 11 tovarăși spre Damasc și ajunge chiar înaintea Sultanului, care însă se purtă cu dânsul foarte blând. Atunci vizită și Palestina întregă și lăasă mai mulți frați să urmeze evanghelizarea acelor regiuni. Tot atunci o altă caravană de frați porni spre Maroc, unde își încoronară predicarea cuvântului cu mucenicia cinci dintre dâșii, la 12 Ianuarie din anul 1220. Solemnitatea aducerii moaștelor lor sfinte în Portugalia, trezi în Anton de Padua pe atunci tânăr levit între Canonicii regulari, chemarea la viața franciscană pe care o și îmbrățișă în același an și pe care apoi avea s'o încheie la Padua, în vârstă de 36 de ani, la 13 Iunie 1232, înconjurat cu aureola de sfântul cel mai popular și cel mai minunat pe care l-a avut Biserica lui Hristos.

Rivotorto, Betleemul franciscanismului fusese de mult părăsit și schitul Santa Maria degli Angeli era acuma locul cel mai iubit de Francisc. Aci se retrăsese cu umilință, în coliba lui de frunzari, după întoarcerea din Răsărit, ca o slugă netrebnică, pentru ca să guste în bucuriile singurătății mângâierile Duhului Sfânt. Aci în Dumineca Rusaliilor, din anul 1216, ținu cea dintâi adunare generală a fraților, și tot aci, trei ani mai târziu, la 26 Mai, avu loc adunarea celebră în istoria franciscană, așa numită a Rogojinilor, la care luară parte peste 5000 de călugări cari fuseseră adăpostiți sub corturi de rogojini. Însuși cardinalul protector Ugolini și S. Dominic părintele Ordinului Predicatorilor sau Dominicanilor cinstiră această adunare, cel dintâi ca președinte, celalt ca invitatul Sfântului Francisc, căci îl iubea ca pe un frate. S. Francisc auzind ceata fraților cântând atunci exclamă : „*Acesta este într'adevăr lagărul frumos al cavalerilor lui Dumnezeu.*“

Dar gloria neegalată a acestui mic schit, este că în anul 1221, Francisc dobândi dela Hristos *indulgența* sau iertarea cea mare, sau cum îi zic

italienii „Il Perdono di Assisi“, celebră în evul mediu și astăzi, a *Porțiunculei* și astfel locul iubit de Francisc ajunge locul cel mai căutat și de pelerinii din întreaga lume pentru *Pace și iertare*.

Apostolia franciscană trecuse de mult hotarele Italiei și cuprinsese luminoasă și mântuitoare toată Europa. Umiliții săracuți duceau cu sine puterea convingerii în viața lor simplă și curată, în dragostea fierbinte pentru Dumnezeu și pentru aproapele, și în supunerea fiiască față de Biserică în care vedeau stâlpul adevărului și curățenia învățaturii dumnezeiești. Noroadele de pretutindenii uimite de carisma franciscană se lăsau cu ușurință convinse de puterea Evangheliei, care apărea prin ei într-o lumină nouă și entuziasmul era așa de mare, în unele părți, încât cereau cu umilință rasa franciscană chiar și bărbați căsătoriți și mame legate de grijile familiare. Această împrejurare fericită îl făcu pe Francisc să dea o regulă de viață și acestor creștini, cari rămânând la starea lor socială de mai înainte, să poată totuși deprinde cele mai strălucite virtuți. Astfel Francisc ridică în Biserică o societate pioasă originală în întregime, care se va avânta spre cele mai sublime culmi de eroism creștin : *Ordinul al III-lea franciscan* de pocăință, pentru acei cari nu pot intra în mănăstire. Cel dintâiu care s'a înrolat în această armată sufletească a fost Luchesi, negustor din Toscana. Pilda lui fu urmată de milioane de inimi generoase, în decursul veacurilor, iar azi Ordinul al III-lea Franciscan, pe lângă slava ce o are de a fi avut între membrii săi fericiți mulți Papi, nenumărați cardinali, prinți și regi, se bucură de privilegiul de a fi sporit sinaxarul sfinților cu figuri de excepțională desăvârșire ca : S. Ludovic al IX-lea, regele Franței, S. Elisabeta regina Portugaliei, Elisabeta ducesă de Turingia, S. Benedict Iosif Labre, S. Ioan Vianney, S. Margareta Maria Alacoque și alți mulți sfinți și

sfinte din toate straturile societății. Pentru aceasta anul 1221, când acest val de lumină nouă pornește la drum, rămâne scris cu litere de aur în istoria franciscană.

În schițarea grăbită de până aci, se poate vedea de abia conturul minunat și caracteristic al activității lui Francisc, ieri iubitorul de vitejii cavaleriești, iar apoi luându-și ca țintă a străduințelor sufletele. Această muncă de proporții neobișnuite, dacă ne gândim la timpul scurt în care s'a desfășurat, e numai rezultatul extraordinarei activități interioare a lui Francisc. Înzestrat de Dumnezeu cu calități singulare, acest om a știut să zidească în sine acel suprafiresc castel sufletesc în care numai Dumnezeu avea să locuiască. Harurile extraordinare pe care le primea erau pentru dânsul tot atâtea salturi ce le făcea spre înălțimile desăvârșirii. Vieța lăuntrică a lui Francisc s'ar putea chema o continuă luptă de a se ridica spre Dumnezeu, scopul suprem al vieții omenești, iar Dumnezeu văzându-l dispus la jertfe din ce în ce mai generoase, s'a coborât la dânsul și a făcut dintr'insul unul dintre cele mai mari suflete pe cari le-a văzut pământul vreodată.

Soarele vieții lui Francisc a fost iubirea dumnezească. „El era cu totul pătruns de Dumnezeu și așa zice, vorbește sfântul Bonaventura, că era transformat în Dumnezeu, ca un cărbune care aruncat în foc își însușește căldura și lumina“. Voința hotărâtă de a se umili în fața atotputerniciei dumnezeiești, până întru a se socoti nevrednic să-l susțină pământul; dorința nepotolită de a suferi martirul pentru credința revelată, pocăințele cele îndelungate și renunțările cele nenumărate și aspre, pentru cari se crezu obligat a cere iertare trupului său în ceasul morții, nu erau decât fapte inspirate de această virtute, care într'insul era temelia și inspiratoarea tuturor celorlalte virtuți.

Dragostea către Dumnezeu îl ținea în lungi și adânci extaze, răpiri afară de sine și îi dicta vorbe de rugăciuni neobișnuite: „Fă, Doamne Dumnezeule, ca puterea iubirii tale să mă înstrăineze de toate cele pământești și să mă mistuie, în întregime, așa ca eu să mor de iubire către iubirea ta, precum tu ai murit de iubire către iubirea mea“. Altă dată ofta adânc zicând: „Deus meus et omnia“, Dumnezeul meu și toate. „Cine ești tu, o prea dulce Doamne, și cine sunt eu, sluga ta, sărman vermișor? Aș vrea să te iubesc, Doamne Preasfinte, aș vrea să te iubesc, Dumnezeul iubirii. Ție ți-am dat trupul, sufletul, dar dacă aș putea să-ți dau mai mult, mai mult ți-aș da; doresc cu înfocare să-ți dau mai mult, mai mult“.

Și fiindcă sufletul dornic de nemărginire și-l cufundase adânc, adânc în Dumnezeu pentru a nu-l mai lua înapoi, îi rămăsese doar trupul delicat, firav și istovit de pocăințe spre a-l jertfi pe altarul arderilor-de-tot al iubirii. Și pe acesta l-a ținut mereu răstignit.

Învățăceii lui erau conduși pe aceeași cale regească de iubire și de jertfă: „Fiți iubire, faceți toate numai din iubire“.

Iubirea lui Dumnezeu l-a dus apoi la iubirea sufletelor pentru fericirea cărora a înjghebat opera cea mai vastă de mântuire ce a putut-o gândi om muritor. Iubirea lui Dumnezeu l-a făcut să iubească faptele ca pe niște frați și surori nevinovate cari îi vorbeau despre Părintele Ceresc. „Natura era pentru dânsul ca un văl transparent, după care se ascundea Dumnezeu, pe care el îl căuta mereu; era o simfonie de harfe cerești care preamăreau desăvârșirile suprafirești; era o carte imensă a Celui Prea Înalt în care el descifra misterile milei, bunătății și frumuseții dumnezeiești. Toate îi vorbeau de Dumnezeu, toate îi arătau pe Dumnezeu. De

aceea și el se simțea îndatorat a chema să laude pe Dumnezeu și pe sora ciocârlie pierdută în tri-luri nesfârșite în azurul nemărginit și pe sora cicălă urcată în pinul dogorit de soarele de foc al Umbriei. Se pleca cu gingășie și spre gândăcelul rătăcit în praf și spre oița blândă ce paște de-a-lungul drumului. Împărtașea binecuvântările sale și fratelui uliu ce-l scula la rugăciune și fratelui lup imblânzit.

Dela această sensibilitate adâncă, dela această fantazie bogată până la încântarea poetică nu e decât un pas, iar Francisc l-a trecut ca niciun alt sfânt și ne-a dat creațiuni poetice de cel mai înalt lirism și de cele mai sublime gânduri. *Cântecul fratelui soare* este cea mai strălucită dovadă.

Francisc a trăit așadar, cântând frumusețea Creatorului, frumusețile făpturilor, frumusețea gândului, frumusețea virtuții și a murit cântând. Așa că s'a învrednicit să fie cinstit ca cel mai sfânt dintre poeți.

La această glorie însă s'a înălțat prin dragostea sa înflăcărată către Dumnezeu. Că Dumnezeu l-a răsplătit ca pe niciun alt muritor cu recunoștința și dragostea făpturilor, nu e nicio mirare. Păcatul a înstrăinat făpturile de om. Nevinovăția și dragostea îl ridică pe Francisc iarăși la sentimentele întâiului om fericit, Adam și îl pun astfel în privilegiul ce l-a avut el.

Francisc trebuia însă să fie răsplătit în chip și mai dumnezeesc, pentru dragostea lui serafică. Istoricii se întrec în povestirea amănuntelor Crăciunului ținut în peștera dela Greccio. În anul 1223, când Domnul Hristos i se arată în ieslele sărace și se lasă apoi luat în brațe de dânsul, fericindu-l astfel în chip nespus. Dar apoteoza dragostei lui Francisc o vedem, ca în nicio altă parte, în răstignirea de pe Alvernia. Un serafim, răstignit el în-suși, îi întipărește în mâini, în picioare și în coastă

rănilor Domnului nostru Isus Hristos, într-o zi de pe la mijlocul lunii Septemvrie, din anul 1224. Acest munte pe care însuși marele stigmatizat îl salută, la coborîre cu vorbele: „*Adio, munte a lui Dumnezeu, munte sfânt*“, a rămas în istorie drept *Calvarul franciscan* și va vorbi mereu creștinilor de cel mai neauzit și singular har ce l-a făcut Dumnezeu-Om răstignit lui Francisc. Așa l-a socotit de altfel și Francisc însuși. De aceea cu o sânguință de admirat l-a ținut ascuns, însă n'a putut să-și stăpânească flacărele dragostei serafice aprinse de minunatul serafim în pieptul său rănit. Vorbele-i erau acum de foc, dorințele de văpaie și vieață o continuă mistuire de victimă pe altarul aprins al iubirii. Cobori din muntele stigmatizării ca un alt Moise aducând cu sine, nu tablele legii ci purtând în trupul său însăși icoana sângeroasă a lui Hristos cel răstignit. După mărturia sfântului Bonaventura, Francisc se mistuia acum de o dorință și mai neobicinuită de a mântui sufletele. De aceea era dus din oraș în oraș, din sat în sat pentru a vesti legea iubirii, iar fiilor săi le zicea: „*Fraților, să începem a sluji lui Dumnezeu, căci până acuma n'am făcut mai nimic, din dragoste către Dânsul*“.

Așa se apropia de asfințitul glorios acest astru binecuvântat care nu cunoscuse nicio eclipsă dela arătarea pe cerul sfânt al Bisericii. O boală grea de stomah distrus de neîncetatele pocăințe îi topea puterile, Pe lângă aceasta, niște dureri ascuțite de ochi, slăbiți și ei până la orbire de multe lacrimi vărsate, îi erau acum tovarășii nedespărțiți, Francisc însă binecuvânta pe Domnul și se silea să îmbucure și pe frații de cin zicând: „*Fericirea ce o aștept e atât de mare, încât orice durere mi e desfătare*“. Într-o zi apoi bucuria ce o simțea de a se ști aproape de moartea ce avea să-i deschidă porțile fericirii, îi inspiră versurile din urmă din cântecul fratelui soare: „*Să te laude Stăpâne, sora moarte cea trupească*“.

Francisc era în Assisi. Pronia dumnezească hărăzise oraşului său natal şi gloria mormântului lui. Când se simţi slăbit, ceru să fie dus la Santa Maria degli Angeli. Oraşul său iubit i-a dat la despărţire emoţii sfinte şi l-a binecuvântat cu tot ce a avut în suflet mai frumos. Ajuns în chilioara lui săracă şi-a dat obştescul sfârşit, culcat pe pământ, în plânsul şi jalea fraţilor, dar înconjurat de îngeri, cari i-au dus sufletul în cer, în seara de 3 Octomvrie 1226, sub chipul unui glob luminos. Minunea stigmatelor acum vie şi strălucitoare încă în trupul rămas fără suflare umplu de bucurie cerească pe toţi fiii săi şi fratele Ilie, care îi urmase la cârma ordinului, vesti tuturor fraţilor cu cuvinte de acută durere de a fi pierdut pe Părintele obştesc al Sărăcuţilor, dar totodată îşi arată şi bucuria de a-l şti stigmatizat de Hristos cu semnele mântuirii. „Vă vestesc o mare bucurie şi o minune ne mai auzită, decât doar în Fiul lui Dumnezeu Isus Hristos. Câtva timp înainte de moartea sa, fratele şi Părintele nostru s'a arătat că răstignit având în trupul său cinci răni ca şi acelea ale lui Hristos, mâinile şi picioarele îi erau ca străpunse de cue iar coasta, din care curgea adesea sânge, era străpunsă ca de o suliţă“...

Trupul neinsufleţit al Marelui Patriarh a fost aşezat spre odihnă în biserica S. Gheorghe.

La 17 Iulie 1227, fu canonizat de Papa Gregoriu al IX-lea; tot în aceeaşi zi el însuşi puse şi piatra fundamentală la monumentala bazilică ce formează slava „Colinei Paradisului“ de astăzi, iar la 22 Aprilie 1230, s'au adus aci, cu strălucită pompă, moaştele binecuvântate, s'au îngropat sub altarul cel mare, unde au fost aflate întregi şi neatinse, spre bucuria creştinătăţii, la 15 Noemvrie 1820. Pentru ca acest slăvit sicriu să fie scos la lumină s'a săpat apoi în jurul lui, în stânca masivă, o a treia biserică în care s'au dus, în anul 1932 şi moaştele

celor mai scumpi tovarăși ai lui: Fratele Leon, *la pecorella di Dio*, Fratele Angelo, Fratele Rufin și Fratele Masseu precum și acelea ale fratelui, așa o numea Francisc, pe Iacoba de Settesoli, femeia nobilă și sfântă care a fost nu numai o binefăcătoare generoasă a lui ci și o eroină a virtuților franciscane.

Sfântul Francisc își luă zborul spre plaiurile veșnice, în vârstă de 44 de ani și câteva luni. În mai puțin de 20 de ani, el se înălțase prin asprimea pocăințelor sale peste aceșii din pustiiurile Tebaidei; prin muncile sale apostolice se ridicase la gloria apostolilor, iar prin iubire ajunsese la cel mai sublim martiriu al crucii. În urma lui rămânea Biserica lui Hristos ca renăscută, moravurile creștinești schimbate, fața pământului luminată de virtuți evanghelice și ce e și mai mult lăsă comoară spre folosul sufletelor avântate: chemarea sa neașteptată spre culmi de senin, duhul său serafic de apostol și de ascet, vieța sa de Hristos răstignit, învățătura sa de solidă și de înaltă spiritualitate creștină. Cele trei familii sufletești înființate de dânsul își au, în carismele acestea supranaturale părintești, moștenirea glorioasă pentru ca ele la rândul lor să continue cu dânsule și printr'insele opera mântuitoare începută de dânsul cu atâta entuziasm și jertfă. La moartea Sfântului Francisc rămânea o armată impunătoare de mii de franciscani mărturisitori ai credinții, de mii de franciscani pioneri ai civilizației cari se împrăștiaseră în scurtă vreme în toată lumea cunoscută pe atunci. Multe dintre mănăstirile întemeiate de Francisc și tovarășii lui apropiați mai dăinuiesc și astăzi. Iar nume de misionari ca Ioan de Pian Carpino, care ajunge până la capitala Chinei și alții, se preamăresc de paginile istoriei.

Ordinile franciscane s'au dezvoltat cu vertiginosă iuteală și au dat Bisericii atâția sfinți încât

cu greu i-ar cuprinde calendarul unui an. Pomenim numai pe câțiva mai cunoscuți: Făcătorul de minuni-Anton de Padua, Seraficul S. Doctor Bonaventura de Balneoregio, S. Elisabeta ducesă de Turingia, S. Bernardin de Siena, S. Iosif de Copertino, S. Laurențiu de Brindisi, Clara și Agnesa de Assisi, Veronica Giuliani, Margareta de Cortona, și alți mulți.

Pe tărâmul științelor și al artelor de asemenea s'au ridicat fiii Sărăcuțului la înălțimi greu de egalat. Teologia franciscană va rămânea pururi celebră pentru numele lui Alexandru D'Ales, S. Bonaventura de Balneoregio, a lui Scotus, și alții.

Dintre umiliții lui fii, și anume din Familia Fraților Minori Conventuali, vor ajunge chiar conducători ai Bisericii Universale ca Papii: Sixt al IV-lea, Sixt al V-lea, Iuliu al II-lea, și Clement al XIV-lea. Nu mai vorbim de numărul cel mare de cardinali și de episcopi cu care s'a înscris în istoria Bisericii și cu care strălucește și azi.

Dragostea de virtute și dorința râvnică de a fi cât mai aproape de duhul regulei lăsate de înțeleptul Fundator, au făcut să se producă unele diviziuni în acest cîn numeros, chiar la o sută de ani după moartea Sfântului Intemeietor, împărțindu-l în mai multe familii. Fiecare familie s'a dezvoltat în cadrele ei proprii, aprobate de Biserică și își are fiecare trecutul ei glorios. Familia însă care a rămas cu aprobarea primită dela Scaunul Apostolic, din timpul S. Francisc, este aceea a Fraților Minori Conventuali care și azi păstrează cu toată evlavia în bazilica din Assisi și bula papală „Solet annuere“ și moștenirea întreagă lăsată de veacuri pe tărâm științific, artistic și duhovnicesc din cele dintâi vremuri de franciscanism. Ei au zidit și trăiesc și azi în Sacrul Convent; ei oficiază cu neîntreprupere de șapte veacuri în bazilica patriarhală din Assisi în care se află, înconjurat de gloria artei

lui Cimabue, Giotto și alții, mormântul Marelui lor Patriarh Francisc, precum și cele mai însemnate amintiri și relicvii ale lui. Ei sunt dela început în bazilica S. Anton de Padua care adăpostește moaștele lui minunate precum și în alte biserici vechi și venerabile, adevărate monumente de artă. Celelalte familii care se despărțiseră cu diferite nume de la tulpina ordinului, au fost unite de Papa Leon al XIII-lea, în anul 1900, în două : aceea a Fraților Minori (Observanți) și a Fraților Minori Capucini. Ele își au superiorii lor deosebiți și, încununate de mare glorie de sfințenie și știință, lucrează cu ardoare serafică în Biserica lui Hristos ; așa că azi, ordinul Franciscan se găsește împărțit în trei familii viguroase cu constituțiuni proprii, cu superiori proprii, și cu zeci de mii de membri împrăstiați pe tot globul pământesc.

Lacorder în culmea entuziasmului pentru binele ce se poate găsi într'o mănăstire zicea : „O locuințe sfinte și vrednice de închinare ! Mulți au construit pe pământ palate celebre, alții au înălțat mausolee mândre, alții au zidit lui Dumnezeu temple aproape cerești, însă geniul și inima omului nu s'a ridicat niciodată atât de sus, ca atunci când a creat o mănăstire“. Ce bucurie n'ar trebui să ne cuprindă gândindu-ne că multe, multe sunt mănăstirile franciscane în lume, și mulți sunt franciscanii cari locuiesc într'insele.

Istoria franciscanismului se contopește astfel cu istoria Bisericii pentru a continua cu Biserica, până la sfârșitul veacurilor, opera de mântuire a lumii, opera de *Pace* și de *Bine* a popoarelor pe calea arătată de Marele lor Părinte Francisc de Assisi.

Incheiem aceste rânduri cu descrierea pe care ni-a lăsat-o Fr. Toma de Celano despre persoana Sfântului Francisc de Assisi.

„Era de statură mijlocie, mai mult mic, vesel la față și cu înfățișare blajină. Avea capul rotund

și regulat; fața puțin lunguiată și bine marcată; frunte mică și dreaptă, ochii potriviți, negri și senini; sprincene drepte, păr de culoare închisă; nas potrivit, subțire și drept, urechi mici și drepte; temple drepte; dinții albi, egali și uniți; buze mici și subțiri; barbă neagră și rară, gât subțire, umerii ridicați; brațe scurte, mâini osoase, degete lungi; coapse subțiri, picioare mici; piele delicată și foarte puțină carne pe trup“.

„Avea o minte senină și un suflet blând, minte deschisă și memorie bună. Vorbea cu ușurință și cuvântul lui era bogat și inflăcărat iar glasul puternic, clar și dulce. Manierele lui erau simple însă afabil și gentil. Statornic în hotăriri și energic la muncă. Aspru cu sine însuși, plin de milă pentru alții pentru că era prea smerit. Cel mai sfânt între sfinți, când era cu păcătoșii, Francisc se arăta ca unul dintre dânșii“. Cu aceste calități singulare Francisc se pune așa dar în slujba celui mai înalt ideal: *Dumnezeu și aproapele*. Unii autori găsesc că misiunea lui Francisc a fost de a practica sărăcia de bună voie; alții spun că l-a trimis Dumnezeu ca să împace pe cei bogați cu săracii, sunt și de aceia cari cred că Francisc a fost lăsat de Dumnezeu pentru a ridica clerul la o sfințenie mai înaltă, prin practicarea sfaturilor evanghelice. Dacă cercetăm mai de aproape viața și operele lui, ne vom convinge că Francisc a izbutit să aducă în Biserică toate aceste binefaceri; însă nu într'acestea se vede Francisc în toată frumusețea lui grandioasă, serafică; ci în sânguinta de a se face asemenea lui Hristos cel răstignit. În Hristos a găsit modelul cel mai desăvârșit de dragoste către Dumnezeu și către aproapele; pe urmele lui Hristos s'a silit să aducă și pe alții la atingerea acestui ideal și într'adevăr a ajuns să fie icoana cea mai asemănătoare cu Hristos și de la Hristos încoace, este poate Sfântul care a făcut omenirii cel mai mare bine.

ASSISI: CIMABUE (1240-1310) – Sfântul Francisc de Assisi,
pictură murală.

„Eu port semnele Domnului Isus
in trupul meu“. (Gal. 6, 17).

IMN
SFÂNTULUI FRANCISC DE ASSISI

Imn Sfântului Francisc

Tie, Sfântul renunțării
Și Părinte-al înfrățirii,
Ție, ieri și azi și pururi,
Sune-ți cântecul măririi.

Gândul tău izvor de gânduri,
Vieața ta izvor de vieață
Te-a'nălțat din slavă'n slavă,
Soare blând de dimineață.

Ca de trăsnet și Assisi
S'a cutremurat cu glia,
Când ți-ai logodit mireasă
Pe vecie sărăcia.

Însă ea ți-a dat menirea
Tot mai sus să-ți duci elanul,
Pân' la apriga chemare
Să susții și... Lateranul.

Vajnic iubitor al crucii
Răscolești orașe, sate
Și duci flacăra credinții
Pân' în țări îndepărtate.

Neajuns martir serafic,
Însemnat cu *răstignirea*
Ești Hristos de luminare,
Ești Hristos de izbăvire.

Necuprinsa ta văpaie
E drum nou spre veșnic soare
Și dă lumii înțelesul
Jertfelor nemuritoare.

Tu a lui Hristos în lume
Dulce, vie'nchipuire
Și în ceruri lângă dânsul,
Guști extazul de iubire.

Sărăcuțule, din slavă,
Ocrotește azi pământul.
Moartea pasul ni-l pândește,
Urași ține viu mormântul...

Negura de pe gândire
Nu se limpezește încă!
Setea de plăceri ne arde,
Foamea vieții ne mânâncă...

Luminează iar, Părinte,
Mintea noastră grea, sărmană...
Să'nflorească înc'odată
Mândră *era franciscană*.

Căți vorbesc de locul ăst vestit,
Nu-i zic' Assisi căci puțin ar spune,
Ci totul spun zicându-i **Răsărit.**
(Dante A. Parad. XI. 55).

PRELUDIU

Assisi

Assisi, coroană de perle,
Pe creasta pleșuvă de munte ;
Assisi, oraș de biserici,
Ce glorii porți scrise pe frunte !

Bătrâne-s clădirile tale
Și străzile strâmte, deșarte,
Dar ele șoptesc simfonia
Cântată în vremuri, departe...

Tu ești Răsăritul serafic,
Grădină de sfinți și de pace ;
Din tine chiar Roma străveche
Un nume de slavă își face...

Assisi, oraș de credință,
Altar de'nchinare senină,
Tu astăzi trăiești încântarea
De mândră *cetate-lumină*.

Francisc Sărăcuțul te'nalță
În lume eternă de soare
Și-ți varsă în suflet mărirea
Din vieța lui nemuritoare.

San Francescuccio *)

❧

Iți închin
Un suspin,
Un cuvânt,
Loc Preasfânt,
Grajd sărac.

Dăinuești
Și vorbești
De Francisc,
De Francisc
Copilaș.

---

*) Sfântul Francisc s'a născut, după o tradiție veche, într'un grajd, ca și Domnul nostru Isus Hristos. Acest grajd, schimbat acum în biserică, poartă numele de mai sus.

L-ai văzut
Nou născut,
Pe fân pus,
Ca Isus,
Dumnezeu

Și senin
Ca un crin
Rupt din raiu,
De un craiu
Cruciat.

N'ai gândit,
Că-i menit
La altar,
La Calvar
Și... la cer.

Dar Hristos
Cel milos
L-a voit
Răstignit...
Preamărit.

Grajd, sfânt loc
Cu noroc,
Îți închin
Un suspin
De creștin.

Catedrala San Rufino *)

Bătrână catedrală,
— Portal spre veșnicie —
Senină'ți faci din vremuri
Triumf de măreție.
În umbra ta, stăpână,
Se'ngrămădesc tăcute,
Palate și biserici
Din secole trecute.

Și tu ca o regină,
Cu brațele de soare,
Le strângi la sân blajină,
Atotliberatoare.

---

*) Sfântul Francisc a fost botezat în catedrala San Rufino. Locul botezului poartă inscripția: **Questo e il fonte dove fu battezzato il Serafico Padre S. Francesco.**

Iar când în seri de toamnă,
Cu soarele ce-apune,
Clopotnițele toate
Țin sfat de rugăciune,

Duioase glasuri urcă
A timpurilor scară
Și răscolesc trecutul,
De fierbere amară,
De dor de libertate,
De gând de cucerire
Ce clocoteau în piepturi
Și fulgerau în fire...

Și iarăși se'nfioară
Frunzișul din pădure
Și plânge uliul sprinten
Pe creștelele sure !...
Tu strajă neclintită
Cu „Rocca“ de pe munte
Ați ispășit ambiții
Și răzbunări mărunte.

Sunai alarma'n ceruri,
Când iscodeai în vale
Perugia'narmată
Sub zidurile tale.
Iar după lupte crunte,
Te regăseai vasală
Și cu tribut de sânge,
Măreață catedrală !

Și tristă tu văzut-ai
Partide'ncăierate,
Guelfii, Ghibelinii,
Toți ucigași de frate.
Măcelul lor sălbatec
A profanat altare,
A rupt cu foc de armă
Chiar slujba de' mpăcare.

Din vremurile duse,
Tu porți pe tâmplă-un nume
Ce-a ridicat din moarte
O sfâșiată lume.
Francisc Tribunalul crucii
Și-al dragostei de fire,
În tine-avu botezul
De veșnică mărire.

Și tu ai scris prin vremuri
Și vieța lui de fală
Și cântul lui de glorii,
Bătrână catedrală...

S. Francisc de Assisi *)

de Giovanni Duprè

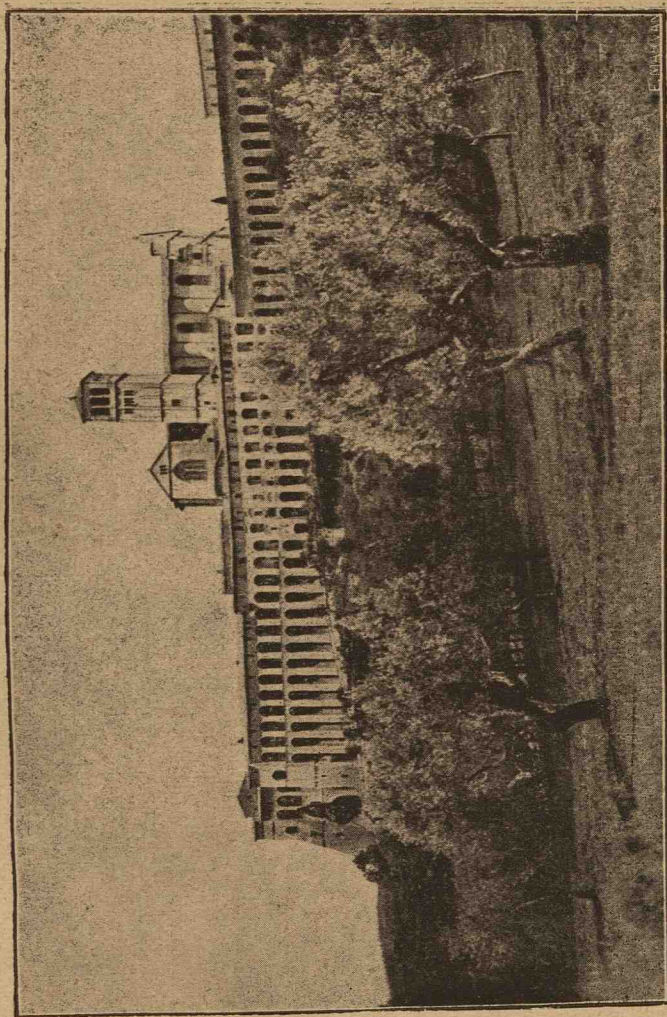

Cu capul gol, în rasă petecită,
Descult, cu cingătoare de frânghie,
Francisc vrăjit de „doamna Sărăcie“
Măsoară vremurile de ispită.

În cruce, el pe inima rănită
Își leagă brațele cu duioșie,
Să treacă'n larg senin de veșnicie
Comoara-i de iubire negrăită.

---

*) Statuă celebră ridicată la 4 Oct. 1882 în fața catedralei S. Rufino din Assisi, cu prilejul centenarului al VI-lea dela nașterea S. Francisc.

ASSISI: FRATELE ILIE — Mănăstirea și Bazilica Sfântului Francisc.

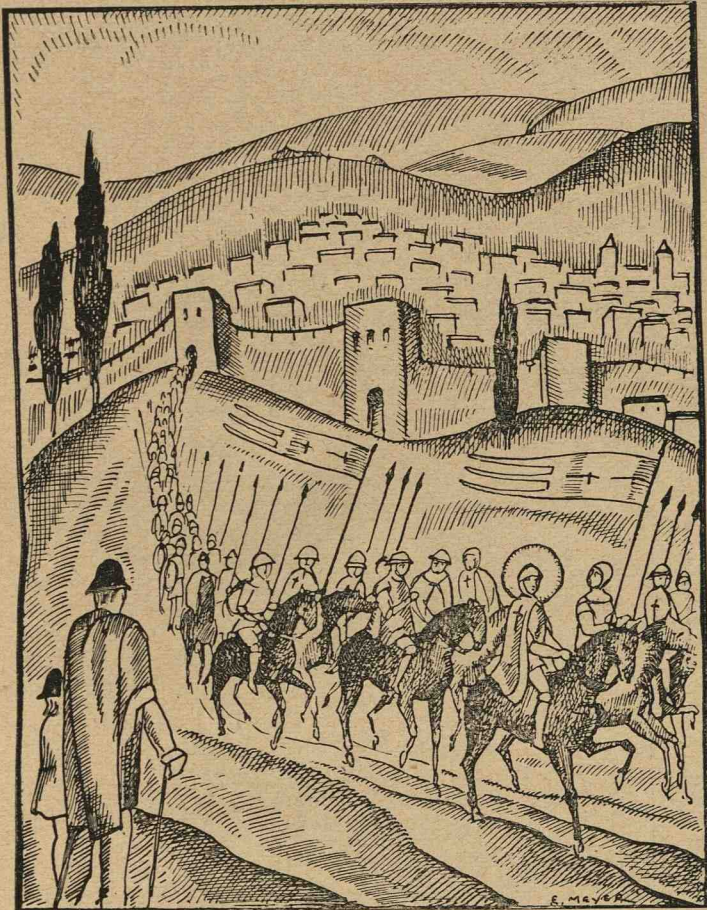
Și norocos de'nalta sa chemare,
Iși ține fruntea spre pământ plecată,
În semn de pace și de renunțare...

Nebună lume, cum să crezi vre-odată,
Că vinovata, trista-ți bucurie
Îl va trezi din sfânta reverie?...

N'a fost prea sus de-a nașterii regiune
Când și'ncepu acest de care spui
Să-i pară lumii prin virtuți minune.

(Dante A. Parad. II, 55).

IUBITORUL DE VITEJII

1206-1208

Chemare Franciscană

Fraților, o mândră țară,
Un raiu sfânt cu zări senine
Vi e slavă, vi e mamă.
Și în sânul ei de floare,
Ura, moartea își destramă
Groaza lor ucigătoare:
Pace, fraților, și bine! *)

De ce codrii să răsune
De oțelele haine?
De ce frații azi să-și sfarme
Visul dulce de iubire
În păgânul foc de arme,
Cu războiul de stăpânire?
Pace, fraților, și bine!

---

*) *Pace și Bine* striga un om prin Assisi la nașterea
S. Francisc.

Nu e crucea steagul nostru,
În credință nu ne ține
Legea dragostei de frate,
Cu iertare, cu uitare
Pentru vieți însângerate ?
Sune cornul de'mpăcare.
Pace, fraților. și bine !

Solul sfânt al înfrățirii,
Omul păcii vine, vine...
Ca o trâmbiță cerească
Glasul său pătrunde zarea
Și turbarea omenească.
Fraților, primiți chemarea :
Pace, fraților, și bine !

Chiesa nuova *)

Bisericuță, floare dalbă
În brâul de găteală-a pieței,
Tu străjuești și astăzi vatra
Cu suflul nou al tinereții,
Cu brațul aprig al voinței
Ce'n taină s'avânta să crească,
În tânărul setos de cântec
Și de giubea cavaleriească.

În casa, pururi vie'n tine,
Un tată flutură ambiții...
Văzându-și fiul prins în lupta
Răsturnătoare de tradiții.

---

*) Casa în care și-a petrecut copilăria și tinerețea Sfântul Francisc, a fost prefăcută în biserică.

El bogăția și-o jertfește
Cu'nfrigurare de ispită,
Când viitorul îi arată
Mărirea'n cale-i risipită.

Cu Bernardone, mama Pica,
— Femeia grijilor senine —
Își urmărește mândră'n suflet,
Feciorul cu svâcniri de bine,
Cu bărbăție milostivă,
Când prins în vrăjile de floare,
Ca barca'n brațele de valuri,
Se sbăte'n grija trecătoare...

Lăcaș duios de sărbătoare,
În mistic svon de liturghie,
Francisc copilul vitejiei,
În amintirea mea invie.
Și'n fastul sfintelor icoane,
In slavă ne asemănată,
Familia lui Bernardone
O văd trăind azi înc'odată!

Sluga sau Stăpânul

83

De pe muntele de sgură,
Dimineața varsă lin
Și lumină purpurie
Și miros de rosmarin.

Din livadă, cântec vesel
Picurat în ritm de joc
Vine să răsune'n inimi
Ca urarea de noroc...

Tot orașul se deșteaptă.
Vieța palpită pe drum
Însă vesel om în lume
Ca Francisc nu este-acum.

— „Tată, mamă, voi fi mare,
„Om de arme, cavaler.
„Am primit chiar astă noapte
„Semnul negreșit din cer“.

Și Francisc le povestește
Visul dătător de... vis.
Cum putu vedea aievea
Pe un umăr de abis,

Un castel măreț cu arme
Și cu steaguri fel de fel,
Insemnate cu o cruce,
Toate, toate pentru el...

Și măsoară'n minte glorii
Una după alta, mii,
Cum aprinde luna'n mare
Valuri, valuri argintii.

Zale-apoi voios îmbracă
Cavalerul ne'nfricat,
Hotărit, Ierusalimul
Să-l dea lumii liberat...

La Spoleto însă visul
De alt vis e răsturnat.
Iar Francisc acum va pierde
Gloria de cruciat.

— „Domn și slugă'n astă lume
„De-o potrivă nu pot fi.
„Cui voiești, îi zice visul,
„Cui voiești a te jertfi? —

Iar Francisc răspunde grabnic :
— „Domnul trebuie urmat.
— „De ce tu în slujba slugii,
„Cu tot focul ai intrat ?

„Spre Assisi'ntoarceți drumul
„Și așteaptă alt cuvânt“...
Umilit Francisc se pleacă
Ca ștejarul rupt de vânt.

Domnul însă cere silă...
Și din negură de vis,
Va clădi'n Francisc lumină,
Drum de veșnic paradis.

Leprosul

„L-am socotit ca un lepros“.
(Is. 53, 4).

Zefirul sprintar pe'nserate
Șoptește chemări de jertfire
Și blândă răcoarea le prinde,
În molcomul svon de psaltire

Ce vine să legene lunca,
Să'ncânte izvorul sihastru
Și toată mireasma de gânduri
S'o'nalțe spre culmi de albastru.

Cuprins de fiorii de slavă,
De sfânta iubire de frate,
Francisc cu priviri de arhanghel,
Călare prin crânguri străbate.

Și'n trapul ușor de pe cale,
Lumina cerească-l răsfată.
Și soare e gândul său tânăr
Și soarele-i arde în față.

E ceasul sfințitelor danii
De sine, de viață, de trudă.
Chiar moartea amară pe cruce
Își pierde mușcarea ei crudă...

O mie de jertfe, de chinuri,
— Calvare de cruntă pieire —
Nu-l pot răsturna în voință,
Nu-l pot rătăci în gândire.

E tare ca brațul iubirii!
E vesel ca focul din zare!
Și doru-i de arme, de slavă,
Măsură în fire nu are...

Dar iată-l ajuns la potecă.
Un om plin de lepră s'arată
Și, trist ca un mort, îi întinde
O mână de lepră stricată...

Francisc se oprește, l-ajută,
La piept ca pe-un frate îl strânge;
Apoi îi sărută și fața
Brăzdată de lepră și sânge...

Și vesel, senin ca un rege
Ce vine din lupte turbate,
Cu lauri de veșnică fală,
Pornește la drum, pe'nserate...

Dar când își întoarce privirea
Să-și vadă leprosul... Minune!
Nu-i nimeni!.. Francisc înțelege...
Și inima'n cruce și-o pune.

Lumină în întunec

„O griji nebune a lumii trecătoare“.
(Dante A. Parad. 11, 1).

Umbria, grădină verde
Se întinde'n fund de văi.
Soarele de Mai în ceruri
Poartă vieață în văpăi.

Flori, verdeață și cântare
E'n pădurea de măslini.
În adânc de zări visează
Somnoroșii Apenini.

Murmur vesel de izvoare,
Ca un prinț ascuns în vii,
Chiamă'n șoapte la iubire
Și la dor de bucurii.

Trist Francisc stă azi pe gânduri
Lângă schitul părăsit.
Doru-i barcă fără cârmă
Pleacă, vine obosit.

Ieri, plutind voios în setea
Strălucitelor mării,
Toate-i îmbiau victorii,
Vieață, lauri, trandafiri.

Azi se vede beduinul
Printre dune rătăcit
Și'nsetatu-i ochiu râvnește
Orizont nemărginit.

Valea cu belșugu'n floare
S'a schimbat într'un deșert
Și apasă ca un munte
Peste gândul lui inert.

Dar în piept, adânc și rece
Ca un fioros abis,
Dorul inimii de cruce
Simte că i s'a deschis...

Risipește, lume, cântec,
Vitejie și plăceri.
Plimbă-ți prin castele'nalte
Pe iluștrii cavaleri.

Toate-s fum, zădărnicie !
Vieța-i pânza de catarg,
Ce-și destramă firul firav
În nețărnutul larg.

„Printul veselei petreceri“,
În eterne fulgerări,
Prinde astăzi înțelesul
Valurilor de pe mări...

Și străpuns ca de-o săgeată,
Parcă-i seacă vieța'n sân...
Plânge și în «*Vestea bună*»
El își cată alt stăpân.

Renunțare

❧

„Și coram patre își logodi iubita”.
(Dante A. 11, 65).

Destulă șovăire,
Destule încercări!
Gigantul din ruine
Își făurește scări
De înălțare mândră
Spre sfintele țării
Din zărilor de glorii
Desprinse din vecii.

În lupta grea de-o vară
Francisc și-a făurit,
În scorbura din munte,
Voința de granit
Și sufletul de culme,
Cu străluciri de'ngheț
Ce nu-l ajung, nu-l sfarmă
Potopuri de săgeți.

Și tatălui său lacom
Ce-l vrea pentru... pământ,
Îi dă și bani și arme
Și ultimul veșmânt.
Și gol în fața lumii
Cuprinsă de fiori,
Francisc îi zice : — „Tată,
„Ți-am zis de-atâtea ori !

„Azi tată mi-e Domnul,
„Stăpânul bun din cer.
„Cu «*Tatăl nostru*» mila
„Lui numai mai o cer.
„Tu ia-ți ce este-al tău,
„Părinte pământesc...
„Cu sfânta sărăcie
„Eu azi mă logodesc“.

Crainicul Marelui Rege

§

„Acești amânți...

„Tu știi că sunt Francisc și sărăcia“.

(Dante A. Parad. II. 74).

Când suflétul soarbe adânc
Văpaia din focul iubirii
Și dorul nebun e stăpân
Pe scările nemărginirii,

Ce dulce-i al firii concert!
Izvorul și floarea și șoimul
Și codrii și munții doinesc,
Iubesc și se'naltă cu omul!

Ce-ți pasă că gerul cumplit
Îngheață si fluvii și mare?
Zăpada se schimbă'n jăratec
Și crivățul cântec îți pare.

Cu gândul la Domnul Isus,
Mori vesel chiar pus pe o cruce.
Ah! chinul iubirii e raiu
Și moartea vieță aduce...

Francisc de iubire-i rănit.
Răzleț prin păduri rătăcește
Și cântă și cântă pe drum
Și dorul de cântec îi crește.

Descult, cu un sac înbrăcat
O funie mijlocu-i strânge,
Nu simte că'n urmele lui
Zăpada e pată de sânge.

Trăiește logodna de ieri
Și liber slujește iubirea.
Nespună-i surăde în cer:
Mărirea, mărirea, mărirea...

El taina o spune oricui.
Dar cine-l mai poate'nțelege?
„Sunt glasul ce strigă'n pustiu,
„Sunt *Crainicul marelui Rege*“.

In pădure

„Deus meus et omnia“. (S. Francisc).

Seara'n răsturnări de umbre
Trece-atot liniștitoare.
Praf de plumb se lasă'n urmă-i
Peste codri și răzoare.

Apele sub nimb de neguri,
Șibilinic, blând șoptesc
Ruga vieților de valuri
În nimicul pământesc.

Sărăcuțul nu găsește
Pacea rugii în cetate.
Palid ca icoana veche,
Cu priviri indurerate,

Urcă'ncet cărarea strâmtă
Spre pădurea de arin ;
Iar din piept îi iese trudnic
La tot pasul un suspin.

Adâncit ca serafimii
În văpăi dogoritoare,
El își cată frați de rugă
Într'a nopților răcoare.

Și arinii cu stejarii
De pe valea ruginie,
Îl invită'n al lăr freământ
La cerească psalmodie.

Noaptea, luna scânteiere
De argint pe frunți le pune
Și ei par atunci sihaștri
Cufundați în rugăciune.

Iar Francisc în rasa-i sură
Printre ei egumen pare
Și 'mpreună se îndeamnă
La cântare de tropare.

Iată-l intră în poiană.
Brațele în larg le'ntinde.
A extazului cutremur
Ca o flacăra-l cuprinde.

Cum în scoc mugind s'afundă
Repezi și spumoase ape,
Gânduri sfinte, taine grele
Vin în suflet să-l adape.

Și el vrej de floare crudă
Ce-l susține blând pământul,
Mică lacrimă de rouă
Ce-o usucă'n floare vântul ;

Se frământă'n bucuria
Ce iubirea i-o vrăjește.
Arde și se stânge'ntr'una,
Moare pururi și trăiește...

Plouă luna stropi de aur
Pe pâraile-adormite.
Șoapte de iubire sfântă
Prind poenile'nflorite.

Tot mai mare, tot mai largă
Lui Francisc îi pare zarea
Și ar vrea în ea s'adune
Toată, toată'nflăcărarea.

Ca'mpreună cu puzderea
Milioanelor de astre,
S'o înalțe și mai vie
Spre țăriile albastre...

— „Mistue-mi ființa'n treagă,
„Dumnezeul meu și toate,
Strigă el, a mea văpaie
„Să se stingă nu mai poate“.

Și cu brațele întinse
Ca un răstignit pe cruce,
Simte cum făptura-i toată
Dorul tot mai sus i-o duce.

Răstignitul dela Sfântul Damian *)

Vorbește, Doamne... (1. Reg. 3, 9).

Cerul limpede, albastru
E un baldachin de zări,
Ridicat pe mâini de îngeri
Peste șesuri, peste mări.

Soarele își duce'n larguri
Scutul de argint topit.
Orizontul îi deschide
Drum adânc spre infinit.

În ținută de paradă,
Munții suri stând braț la braț
Se ridică și coboară
De lumină'ncoronați.

---

*) Această icoană a Răstignitului se păstrează și azi în biserica Sfintei Clara din Assisi.

Sărbătoare de lumină
Dă pe vale luna Mai,
Parcă preamărește nunta
Unui mândru fiu de craiu...

Pe poteca ce coboară
Către sfântul Damian,
Trece'ncet Francisc cu gândul
Ce-l muncește greu de-un an.

Vieața lui, șuvoiu de munte,
Azi e'n șesul liniștit.
Dar nu știe ce menire
Îi va da Cel Răstignit...

Arde'n dragoste de frate
Și cerșește dar, lumini,
În bisericuța scundă,
Străjuită'n deal de pini.

În zăduful din ameză,
Jurul tot e un pustiu.
Doar Hristos, *Lumina lumii*
În icoană pare viu...

Întră deci pe ușa strâmtă
Și în umilit suspin,
Tremurând cuprinde'n brațe
Răstignitul bizantin.

În credința lui adâncă
Ruga-i picură încet,
Ca un murmur blând de lacuri
Răzlețite prin brădet.

Din icoană-un glas pornește
Ca lumina dintr'o stea :
— «*Casa mea e o ruină,*
«Mergi, repară casa mea».»

Și tăcere... Vorba lină
A brăzdat într'o simțire
Mare cât nemărginirea
Dintr'o șoaptă de iubire.

Și când fagul ars de fulger
Se prăvale la pământ,
Fruntea lui Francisc se'nalță
De dumnezeesc avânt...

Scoală-te, Francisc, la muncă
Prin biserica de zid,
Spre a sufletelor taine
Porțile ți se deschid.

Mult a fost urmând smerit popor
Pe acel a cărui viață minunată
Mai bine s'ar cânta'n ceresul cor.
(Dante A. Parad. XI, 94).

IUBITORUL DE SUFLETE

1208-1223

II Tugurio

⌘

„Și s'a retras la Rivortorto
într'o colibă". (Trei Tovarăși).

Colibă părăsită
La margine de lan,
Chilie — leagăn vrednic —
De suflul franciscan,
Mă plec cu umilință
În veștedul tău prag,
Să ți-l stropesc cu lacrimi,
Să ți-l sărut cu drag.

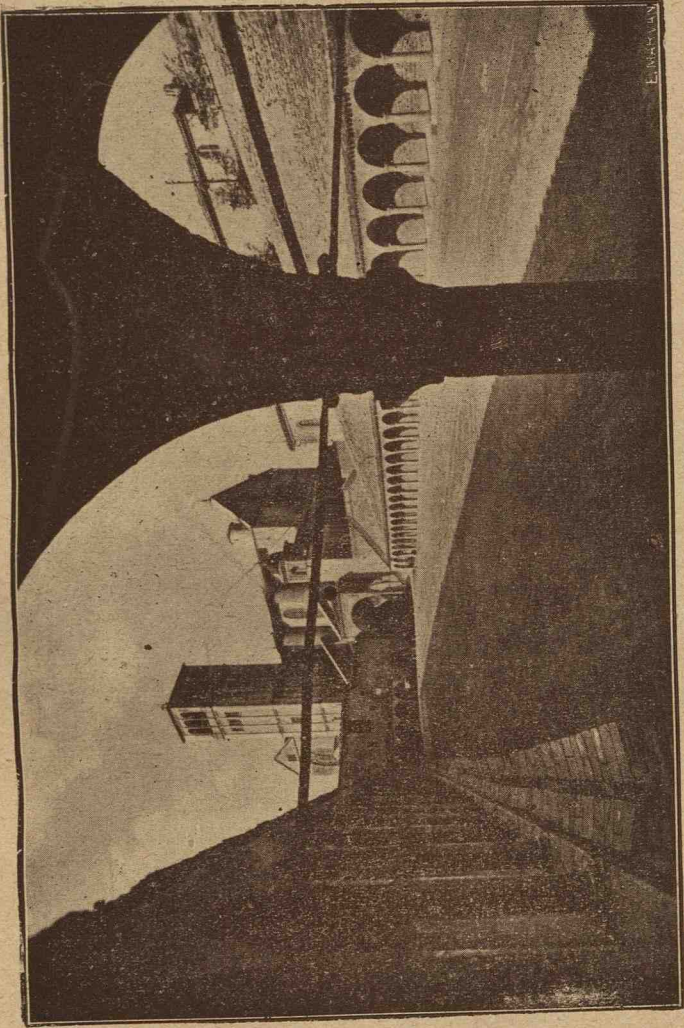
Ce sfânt vulcan de soare,
De vieată și de cânt,
Ai apărat duiosă
De ploaie și de vânt,
Când Sărăcuțul vesel
Cu'ntâii ucenici
Din tagma franciscană
Au poposit aici.

Prorocul sfânt Ilie
În carul său de foc
Nu ți-ar fi dat menire
Mai plină de noroc !
Iar veacurile duse
Uitându-se'napoi
Îți vor slăvi ursita
De leagăn de eroi...

Colibă fericită,
Din margine de drum,
Fii început de viață
Și pentru mine-acum.
Îngroapă-mi tu simțirea
În duhul franciscan,
Să ardă și în mine
Seraficul vulcan.

ASSISI : FRATELE ILIE — Bazilica Sfântului Francisc văzută de sub portic.

La Rivortorto

„Frații să-și aducă aminte că s'au
dăruit Domnului“. (S. Francisc).

Rivotorto'n valuri repezi
Se grăbește trist la drum,
Parcă-l mână'n valea sură
Plopi cu bicele de fum.

Sălciile dela maluri
Brațe leneșe întind
Să destrame pânza apei
Ce aleargă șopotind.

Noapte, liniște de piatră!
Drumul mare e pustiu,
Iar din stele pică spuză
Pe văzduhul pământiu.

În coliba prizărită
Lâng'o rariște de teiu,
Stă Francisc în priveghere
Cu'n sobor de'nvățăcei.

Și în noaptea ce domnește
Pe *Subbassiul* bătrân,
Mintea lor spre cer se'nalță
Cu miremele de fân.

Ei găsesc puțină jertfa
Ce-au făcut-o veseli.. ieri.
Lepădându-se de lume,
De amarele-i plăceri...

Iar în piept le crește râvna
Și se schimbă'n foc nestins,
Foc de sfântă răstignire,
De jertfire și de plâns...

Lacrimi'ncropite fața
Le-o brăzdează tot mai des
Și suspine fură valul
Să le ducă'n larg de șes...

Iar Francisc maestru'n lege
Lâng'o cruce stă plecat,
Și spre Domnul își înalță
Sufletul înflăcărat.

Intâilor Tovarăși

„Vin la noi Francezii, se grăbesc Spaniolii,
aleargă Englezii și Germanii“... (S. Francisc).

Francisc, profetul izbăvirii,
Vă'nșiră'n apriga-i mișcare,
Frați hotărâți a duce'n lume
Neajunsa voastră'nflăcărare.

Deviza voastră-i : *sărăcia*
Iar portul, vorba : *umilința*,
Colibe'n codri și pustiuri
Vă vor sălășlui credința...

Prea mare vi e focul minții,
Să-l poată potoli pământul !
Și prea himeric cortul lumii
Să vă înlățue cuvântul !

Cu ce să vie'n calea voastră
A simțului râvnită floare,
Când mult cântata-i fericire
E fulgul rătăcit în soare ?...

Bernarde, Petre și Egidiu,
Voi cei dintâi porniți asaltul.
În urma voastră, Leon blândul,
Vitejii unul după altul :

Rufin, Tancred, Ginepru, Marcu
Și mulți și mulți cu dar și nume
Sosesc și cu Francisc de-avalma
Urzesc voinici o nouă lume.

Fiți binecuvântați de-a-pururi,
Eroi blajini ai răstignirii !
Voi hotărâți la cruce-alături
De Regele slăvit al firii.

Voi bateți calea sărăciei,
În cântece de bucurie,
Iar drumul vostru — vad de vieță —
Vă duce'n slăvi de'mpărăție...

Regula Franciscană

„Aceasta este regula Fraților Minori, să păzească S. Evanghelié“. (S. Francisc).

Cine poate să măsoare
Adâncimile de soare
Și puternica svâcnire
De puteri cuceritoare,
Ce-o ascunde'n slova-i simplă
Legiuirea franciscană,
Pentru cei chemați să urce
Culmi ne-ajunse de prihană ?

Veșnice ca frunți de munte,
Vorbele-i senin se leagă
Și'nnoită iar trăiește
Evanghelia întreagă,
În oracol de zidire,
În chivot de 'nțelepciune,
Ce Francisc îl dobândește
Prin ajun și rugăciune !

Raiul de virtute vie
Și de sfântă bucurie
Prin a renunțării moarte
Ea la schituri îl învie.
Ioar pe bolta sclipitoare
De eternă strălucire,
Sfinții odrăsliți dintr'însa
Îi sunt trainică mărire.

Pravilă de fericire,
Simfonie de lumină
Și de veșnică'nălțare,
Slava ta-i tot mai senină!
Și de va trăi prin veacuri
Vre-o stâncă'n larg de mare
Tu vei dăinui ne-ajunsă,
Lege fără-asemănare!

Spre Răsărit

"Părintele Francisc dorind cu infocare
martiriul... a plecat în Siria". (T. de Celano).

Credință, lumină
Și foc de simțire
Trezise prin veacuri
De sbor, de iubire
Calvarul !

Îvingere, lumea
Măritului Soare
Și Domnului veșnic
Stăpân pe popoare
îi cântă...

Dar astăzi păgânii
În ura lor crudă
Pe sfânta cetate,
Țin sabia udă
de sânge.

Francisc — svon de harfă
Ce stărue'n doruri —
Spre Țara' *mpăcării*
În aprige sboruri
s'avântă.

E gata la moarte,
La jertfă de sânge...
Și'n slujba credinței,
Se mistuie, plânge
și pleacă,

Să ducă cu frații
— Serafică ceată —
În țara cu soare
Și el cruciată
de rugă...

Profeții, martirii
Îi chiamă, să vină,
Să afle tărie,
Să soarbă lumină
cerească,

Din «*Omul Durerii*»,
Născut din Fecioară
Din «*Mielul iertării*»
Menit ca să moară
pe cruce.

În *Țara cea sfântă*
Ei sorb vieață, soare.
Pământ de jăratec
Ei simt sub picioare
și cântă...

Isus iar se naște,
Trăiește'ntre gloate
Și vorba lui, vieța,
Minunile-i toate
se adună

În mintea lor clară.
În pieptul lor bate
Puternica pară
Ce arde, străbate
și stânca.

Francisc și mai aprig,
În lagăr se duce
Sultanului mândru
I-arată în cruce
lumina.

Sultanul l-ascultă
Și blând înțelege...
Dar n'are curajul
De cruce să-și lege`
și vieța...

Martir de dorință
Pornește spre casă,
Francisc și în grijă
La fii el le lasă
Calvarul...

Misionarii Franciscani

83

„Mergeți, fiilor, vestiți oamenii
pacea, pocăința... (S. Francisc).

Din Rivortorto — nou cenacol
De noi Rusalii, de nou foc—
Pornesc smeriții frați în cete,
Pornesc ca apele din scoc.

Francisc în lume îi trimite
Săraci, desculți fără desagi,
S'anunțe *binele și pacea*
Și la stăpâni și la iobagi.

Iar ei apostoli noi, văpăie
Și prin virtute și prin graiu
Deschid în lume pretutindeni
Cărări de viață și de rai.

De gloatele-i binecuvântă,
Ei trec senini, nepăsători.
O lacrimă le arde geana,
Râvnind în cale alte flori.

Iar dacă ura și minciuna
Aruncă'ntr'inșii cu noroiu,
Surâd ca în extazul păcii
Și nici nu cată înapoi.

Ca trandafirii ruți de vânturi,
Cădea-vor îndrăzneți martiri,
Ofrande veșnice de pace
Și de bogate izbăviri.

Din jertfa lor învie-o lume.
În moarte, brațele lor reci
Clădesc credința între oameni
Și nimbul slăvilor de veci.

Așa apostoli într'o vreme
Din valul anilor uitați,
Au străbătut câmpii și dealuri
În umbra mândrilor Carpați.

Și-au tresărit din somnul morții
Și ei și nobilul popor.
O Românie glorioasă
Se închea în crezul lor...

Celor dintâi martiri: Berard, Petru,
Acursiu, Adiut și Oton uciși în Maroc

„Acum într'adevăr, am cinci frați minori“.
(S. Francisc).

Când în ceasul de vecernii,
Mă gândesc la voi,
Franciscani martiri ai crucii,
Franciscani eroi,

Vă găsesc purtând stindardul
Sfintelor mării,
Stâlpi de foc aprinși pe culme
Pentru cuceriri.

Voi, minunea revărsată
Din serafic gând,
Spre imperiul Semilunei
Treceți luminând.

Salutați în drum și frunza
Ce se sbate'n pom,
Sămănați în brazdă nouă
Dragostea de om.

Și cum n'are luna țară
Nici dorința sat,
Zelul vostru tot pământul
L-a încătușat.

Crucea, veșnica lumină,
Veșnicul liman
Și'n Maroc o duceți vieață
Neamului sărman.

Dar cum vântul se abate
Pe făget uscat
Și sultanul contra voastră
Crunt s'a răsculat.

Pentru dragostea de frate
— Drum senin spre cer —
V'a legat piciorul, brațul,
În cătuși de fier.

Pentru truda de apostoli
În pustii de scrum,
Țepi și cioburi ascuțite
Vă presară'n drum.

Îar pe răni, rânjind vă toarnă
Sare și oțet,
Să vă'ntoarcă la coranul
Falșului profet.

Munții însă nu se pleacă !
Trăsnete și vânt
La genunchii lor își lasă
Iureșul lor frânt.

Voi, eroilor serafici,
Rămâneți voinici
Și sub sfichiul crunt de bețe
Și sub plumb de biciu.

Glasul vi'l înneacă numai
Lama de topor.
Ca din moarte să renască
Încă un popor.

Sfinți stegari ai bucuriei
De-a muri martiri,
Dați frăției franciscane
Zel și cuceriri !

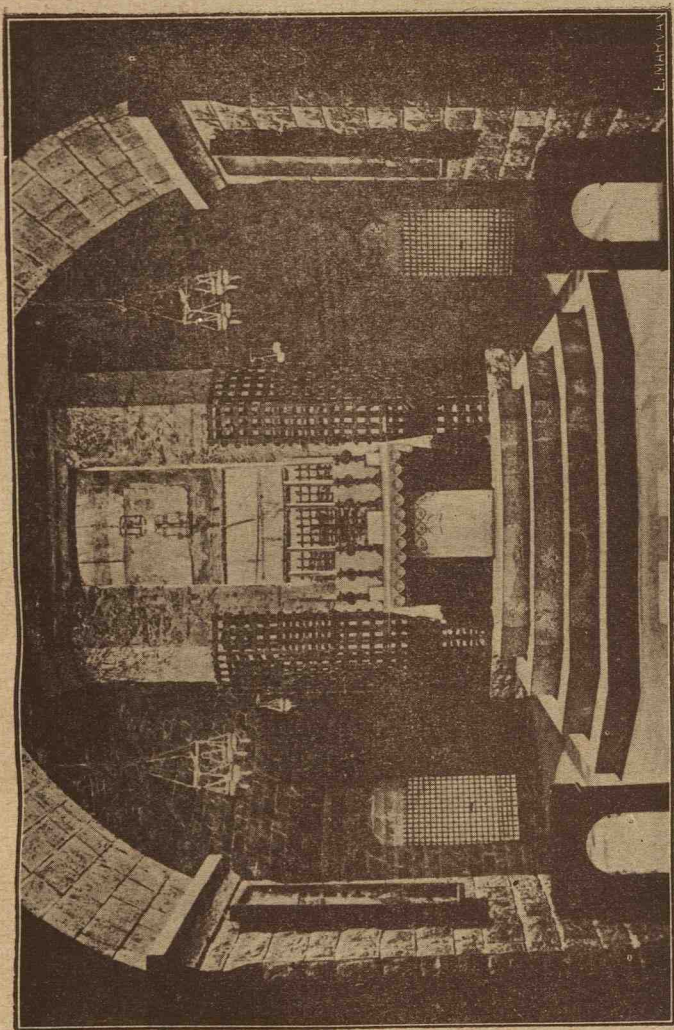
Predică franciscană

Hai să predicăm. Assisi
„Gemă de norod.
„Vin la târg sărmanii oameni
„Și ca peștii în năvod,

„Se adună prin taverne,
„Fără teamă de păcat,
„Parcă n'ar mai fi copiii
„Celui Binecuvântat“...

Și zicând Francisc acestea,
La pe fratele Masseu
Și pornesc încet pe stradă,
Ca răpiți în Dumnezeu.

ASSISI : UCO TARCHI— Cripta cu mormântul Sfântului Francisc.

Fața blândă, luminată
De văpăile din cer
Oglindește fericirea
Nepătrunsului mister

Ce le-a făurit mărirea
Zilelor de traiu sărac,
Zilelor de pace pline,
În veșmântul rupt, de sac.

Strigătele lumii, hula
Nu se'nalță pân'la ei.
Pilda lor resfiră vrajă
Ca și florile de teiu...

Când târziu la schit în vale
Obosiți de drum ajung,
Fratele Masseu întreabă :
— „Bun Părinte, drumul lung

„L'am făcut noi pe'ndelete,
„Dar o vorbă n'am rostit.
„Când mai predicăm la lume ?
„Iată-ne ajunși la schit.

Iar Francisc așa-i răspunde :
— „Frate dragă, nu uita,
„Că atunci vorbești mai tare
„Când vorbești cu pilda ta“.

Deplina bucurie

❧

„Frații să se arăte veseli în Domnul“.
(S. Francisc).

Intr'o zi de iarnă rece,
zi de'ngheț, de pâclă deasă,
Coborau Francisc și Leon
Din Perugia spre casă.
Gânduri sfinte, doruri multe
Le'nălța în mers avântul
Și luați de'nflăcărare
nici nu mai vedeau pământul.
Când Francisc înceată pasul
și voios așa grăiește :
— „Frate Leon, să dea Domnul,
cum frăția noastră crește,
„Pildă vie de virtute
pretutindenea să fie.

„Însă asta, ține minte,
 nu-i *deplina bucurie*“.
 Merg cât merg și-i zice iarăși :
 — „Dacă frații cu putere
 „Și cu nume mare'n lume,
 ar da orbilor vedere
 „Și sărmanilor muți, frate,
 le-ar îngădui vorbirea
 „Și ar scăpa pe veci de diavoli
 toată, toată omenirea.
 „Morții chiar de patru zile,
 de-ar ajunge să-i învie.
 „Să știi, frate, că aceasta
 nu-i *deplina bucurie*“.
 Câțiva pași și iar îl chiamă :
 — „Frate Leon, frate, ascultă
 „Dacă frații noștrii simpli
 ar avea știință multă ;
 «Ar grăi în limbi străine
 și'nzestrați ca și profeții
 „Ar ceti în minți, în inimi
 toate tainele vieții,
 „Blânda Domnului oiță,
 tu să știi și toți să știe,
 „Că în toate aceste daruri,
 nu-i *deplina bucurie*“.
 Și pornesc la drum. Dar iarăși
 tot Francisc vrea să-i vorbească.
 Și îi zice : — „Frate Leon,
 dacă limba îngerească
 „Ar vorbi-o'n vieată frații
 și-ar cunoaște calea
 „Stelelor strălucitoare,
 taina ce-o îngroapă valea ;
 „Oameni, animale, plante,
 să cunoască, să descrie ;

„Nici în astea, frate Leon,
     nu-i *deplina bucurie*“.
 Merg puțin și iar s'aude
     glasul dulcelui Părinte.
 — „Frate Leon, dacă frații
     cu potop de vorbe sfinte
 „Ar încreștina tot omul,
     ori cât de păgân să fie ;
 „Nici aceasta, frățioare,
     nu-i *deplina bucurie*“...
 Mult vorbind așa pe cale,
     tot cu mare'nsuflețire,
 Pe Francisc învățacelul
     il întreabă cu uimire.
 — „Spune-mi deci, Părinte sfinte,
     unde poate atunci să fie,
 „Cum aflăm aci pe lume
     noi *deplina bucurie* ?
 Sfântul, grabnic îi răspunde :
     — „Dacă noi acasă, frate,
 „Am ajunge ruți de foame,
     înghețați de frig și-am bate
 „Să ni se deschidă poarta.
     Iar portaru'n toane bune,
 „Ne-ar lua de hoți și vorbe
     de batjocoră ne-ar spune,
 „Și afară'n ger pe noapte,
     ne-ar lăsa fără păsare.
 „Iar noi fără să ne plângem,
     blânzi și pașnici cu răbdare
 „Le-am primi ca meritate,
     pentru sfânta veșnicie.
 „Frate Leon, asta înseamn'o :
     e *deplina bucurie*.
 „Dacă noi constrânși de noapte,
     am tot bate mai cu șilă

„Și portarului mai dulce,
ne-am ruga, să-i fie milă,
„În convent să ne primească.
El de ciudă foc și pară
„Cu-o prăjină nodoroasă,
ar ieși la noi afară
„Și trântindu-ne'n zăpadă,
ne-ar lovi ca scos din fire
„Iar apoi zdrobiți, departe,
ne-ar goni de mănăstire...
„Și noi blânzi ca mieii, frate,
toate le-am răbda'n tăcere,
„Amintindu-ne de cruce,
cum și Domnul nostru cere,
„Crede-mă, aceasta, frate,
e *deplina bucurie*.
„Căci sunt multe daruri sfinte,
însă nu toți vor să știe,
„Că'ntre toate : a te'nvinge,
a te umili'n răbdare,
„Din iubire către Domnul,
este darul cel mai mare.

Iertarea cea mare

Prosternat Francisc se'nchină
În brădetul solitar
Și vârtej de gânduri astăzi
Îi fac sufletul amar.

Nici mireasma de poiană,
Nici fanfara de argint
Ce'nfioară brazi și cetini
Nu-i aduc niciun alint.

Sufletele, sufletele
Rătăcind în sbor păgân,
Pier ca oile nebune
Răzlețite de Stăpân...

Grija lor și grija lumii
Mai fierbinte-l arde-acum
Și în preț de mântuire,
Trupul și l-ar face scrum...

Ruga lui adâncă, plină
Ca și ochiul de ocean,
Cere, cere mântuire
Pentru sufletul sărman.

Freamătul pădurii prinde
Rugăciunea-i de văpăi
Și cu tămâieri de floare
O respiră peste văi.

În vecernia tăcerii,
Munte, deal pe rând șoptesc :
Mântuire dă, Părinte,
La tot neamul omenesc.

Mântuire, mântuire
Murmură văzduhul sus,
Ingerii și ei imploră
Mântuire lui Isus.

. . . . .
Și Isus veni de sus.

Schitul prins în întunec
Se îmbracă în lumină.
Cerul își coboară'ntr'insul
Îndurarea lui deplină.

Domnul, Maica Preamărită,
Milostivi spre rugi curate,
Vin s'aducă mângâiere
Iubitorului de frate.

Iar Francisc chemat de ingeri
Înaitea lor își varsă,
Marea de dorințe sfinte,
Inima de jale arsă :

— „Doamne, ai murit pe cruce,
„Milostiv acum te-arată ;
„Dă iertarea ta deplină
„Pentru lumea vinovată

„Care va intra căită
„La'nchinarea umilită,
„În acest lăcaș de rugă...
Și dorința-i fu'nplinită.

Și de-atunci de șapte veacuri,
Vin la schitul din câmpie :
Pelerini căiți în suflet,
Vin să afle bucurie.

Bisericuța Porțiuocola

„Fraților, să nu părăsiți niciodată
acest loc“. (S. Francisc).

Bisericuță mohorită
Rămasă'n câmp ca o lumină
Ce fâlfâie în bezna nopții,
În fața ta adânc se'nclină

Și Umbria și lumea toată,
Și-ascultă cum în vechea-ți strană,
Mai freamătă duioasă ruga
Și bucuria franciscană.

Săracă la zidire, scundă,
Ai fost prestolul plin de soare
Ce-a luminat franciscanismul,
Puterea lui cuceritoare.

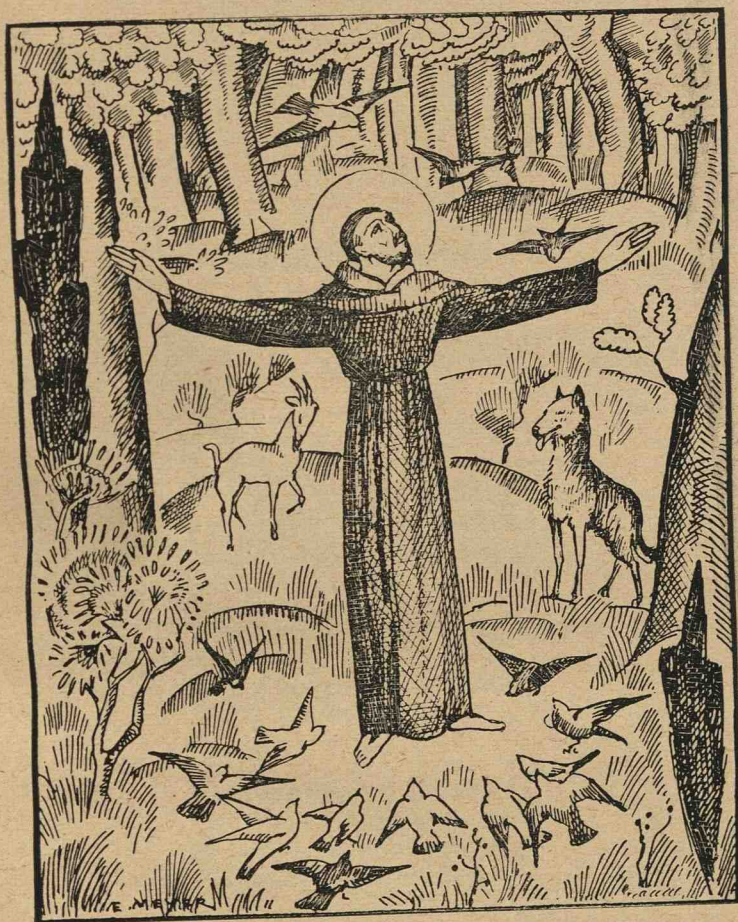
Francisc ți-a pus catapiteasma
Și te-a păstrat ca pe-o comoară.
Cu tine și-a'nfrățit coliba
Și lângă tine-a vrut să moară.

El te-a știut, chivot de milă,
Calvar de sfântă întâlnire
În care veacuri după veacuri,
Se va'mpărți milostivire...

Bisericuță franciscană,
În gloatele ce vin la tine,
Aprinde veșnica dorință
De cer, de fericiri depline.

O griji nebune a lumii muritoare
Ce false-ți sunt acele silogisme
Cari plumb pe-ariپی ți pun ca să nu zboare...
(Dante A. Parad. XI, 1).

IUBITORUL DE NATURĂ
1208—1226

Sfântul înfrățirii

⌘

„Lăudat să fii, Stăpâne, cu făpturile'mpreună“. (S. Francisc).

Sol al dragostei de frate
Pe pământul învrăjbit,
Sărăcuțul poartă'n suflet
Farmec blând de răsărit.

Gândul lui — căderi de soare—
Se resfiră cald și lin
Și pe cedrii de pe creste,
Și pe tufele de spin.

El pătrunde și talazul
De ocean înfuriat
Și sclipește și'n ghețarii
Polului îndepărtat.

Când din orga firii leagă
Ale vieții simfonii,
Să slăvească, să iubească
Pe Stăpânul din țării,

Focul și credința-i vie
Pun simțire în pustiu
Și dau glas de rugă luncii
Și izvorului sglobiu.

În fapte frăție află,
Frați, surori și mari și mici;
Frate și'nfocatul soare
Și umilul licuriciu.

Frate crivățul puternic
Și alintul de zefir;
Soră luna, soră steaua,
Soră roza de porfir.

Toate îi vorbesc, îi cântă.
Cântă și el veșnic cânt.
Și'n cântare de'nfrățire,
Să cufundă'n Duhul Sfânt.

Omul nou

❧

„Părinte, îți mulțumim căci tu ai creat toate”. (S. Francisc).

Sărăcuțul e iubire
Și'n cascade'n jurul său
Lasă vrajă ca cristalul
Străbătut de Dumnezeu.

Nu-i simțire mai fierbinte!
Nu-i avânt mai luminat!
Inimă și gând și vieță
El iubirii le-a'nchinat.

Și cum braniștea răspunde
La chemări cu blând ecou,
Firea'ntreagă răsplătește
Cu iubire omul nou.

Florile-i șoptesc în taină
Cele mai adânci chemări,
Păsărelele îi cântă
Imnuri dulci de înălțări.

Mielul, oaia bucălae
Îl urmează în altar
Iepurașii, căprioara
Îl așteaptă pe hotar.

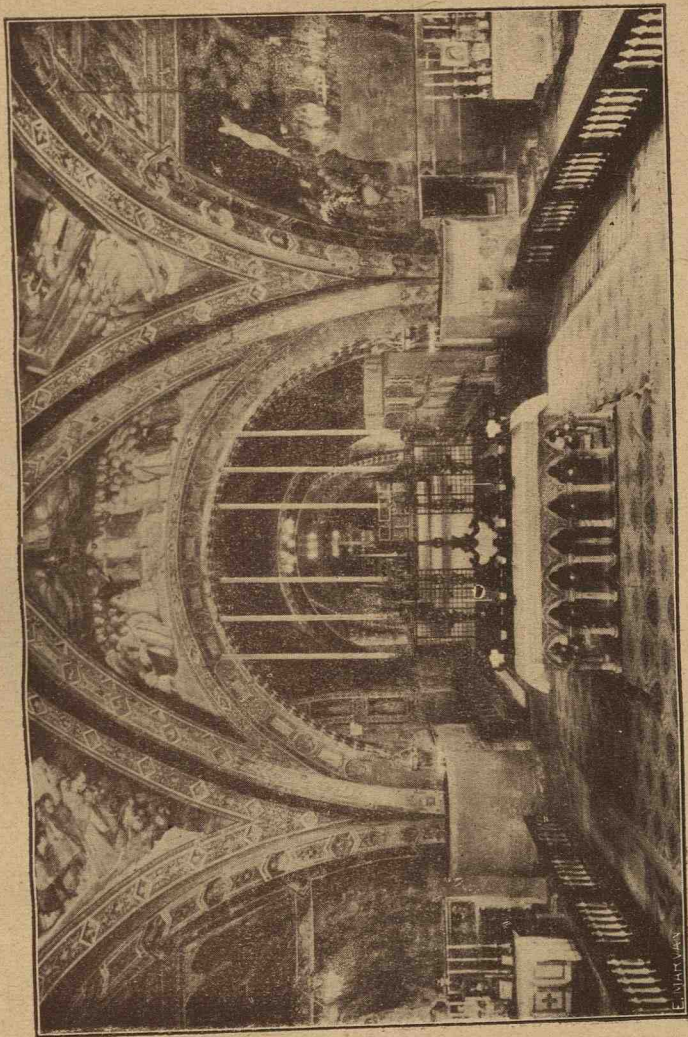
Înaintea lui coboară
Ciocârlile din nori.
Vulturul la rugăciune
Îl trezește blând, în zori.

Stând în palma lui cicala *)
Cântă vesele cântări.
Focul scânteind ascultă
Părinteștele-i muștrări.

Și el simplu — val ce trece —
Strânge'n sufletu-i de zări
Bucurii din altă lume,
Fericiri de sărutări.

*) Un fel de lăcustă de câmp care, în arșița soarelui, din frecarea aripelor scoate un șgomot strident.

ASSISI : FRATELE ILIE — Biserica de mijloc cu altarul papal deasupra căruia se văd celebrele picturi murale ale lui Giotto (1276-1336) : *ascultarea, curăția și sârăcia* Sfântului Francisc.

Predica la pasări

88

In arșița de soare,
Pe drumul prăfuit,
Francisc coboară'n vale
Flămând și ostenit.

Dar sufletul său aprig
De dragoste răpit
Se'nalță ca o rază
Spre Cel nemărginit.

În juru-i, firea toată
Și flori și svon de crâng
A Domnului putere
În ele o răsfrâng.

Și ca'ntr'o carte mare,
Seraficul ascet
A dragostei minune
O urmărește'ncet.

Simțirea i s'aprinde
Și crește tot mereu.
Întreaga lume-ar duce-o
Spre bunul Dumnezeu.

Dar pe câmpie nimeni.
În lan doar lângă drum,
Un stol de păsărele
Din sbor se lasă-acum.

Sunt ciocârlii smerite
În haine cenușii,
Stigleți gătiți de nuntă
Și vrăbii mii și mii...

Ca harfa ingerească
Sub degete de foc,
Francisc din vis tresare
Și stând apoi pe loc,

— „Surorilor, le zice,
„Voi câmpul nu-l munciți
„Și totuși hrana gata
„Oriunde o găsiți.

„Îmbrăcămintea voastră
„De pene mândre, moi
„Vă apăra de iarnă,
„De vânturi și de ploi.

„Aveți aripi ușoare
„Ce vă ridică'n nori,
„Să nu vă poată-ajunge
„Dușmanii răpitori.

„Cât de milos e Domnul !
„Mereu să-l proslăviți
„Iubirea lui prin cântec
„Oriunde s'o vestiți“.

Și multe le mai spune
Cu glas înflăcărat,
Și ele îl ascultă
Cu capul ridicat.

Se-adună apoi în juru-i,
Iar el în desmierdări,
Le binecuvântează,
Și le sloboade'n zări.

Încununat de soare,
Francisc în urma lor
Suspină lung și cere
Aripi, spre ceruri, sbor.

Lupul dela Gubbio

Pe la Gubbio, de-o vreme
se'ncuibase-un lup hain,
Mare și flămând, sălbatic
de vărsa din ochi venin.
Oi și capre fără număr
sfâșia pe câmp, pe grui
Încolțea și oameni pașnici
de ieșiau în calea lui.
Nu putea să iasă nimeni
fără arme din oraș,
Căci dădea pe negândite
de dușmanul pătimaș.
Plini de groază bieții oameni
se gândeau cum să-l omoare,
Ca să mântue de groază
și pădure și ogoare.
Dar trecând Francisc pe-acolo
și văzând necazul lor,

Se gândește, ca părinte,
                     să le vină'ntr'ajutor.
 Și făcându-și cruce pleacă,
                     lupul crud să-l imblânzească!
 Cum de-atâtea ori făcuse
                     cu turbarea omenească.
 Lupul însă cum se rabde
                     om la cuibul său să vie?
 Când îl vede, către dânsul
                     se repede cu furie.
 Sărăcuțul însă-i zice
                     cu glas blând stăpân pe toate:
 — „Vino, frate lup, încoace,
                     nu fi rău, nu, nu se poate“...
 Lupul uită de mânie,
                     blând s'apropie de el,
 Și dojana părintească
                     i-o ascultă ca un miel:
 — „Frate lup, tu multe rele
                     ai făcut pe-acest ținut.
 „Fără voia Celui care
                     toate'n lume le-a făcut.
 „Ai ucis și miei și capre
                     și la oameni chiar ai dat...
 „Ca un ucigaș netrebnic
                     ai fi bun de spânzurat.
 „Însă eu împăcăciune
                     vreau să fie între voi.
 „Lasă'n pace tot ținutul,
                     uită stâna, uită oi.
 „Oamenii îți iartă toate,
                     toate grelele-ți păcate.
 „Ba ți-or da și hrană bună.
                     „Ce zici? Îți convine, frate?“
 Bietul lup dădea din coadă
                     și cu capul se'nchina

Și primea cu bucurie
 tot ce sfântul îi spunea...
 — „Atunci hai, întinde laba,
 dă-ți cu cinste azi cuvântul
 „Și în fața tuturor
 întărește jurământul“.
 Lupu'și pune laba'n mâna
 Iubitorului de fire
 Și spre piață, la'mpăcare
 îl urmează cu grăbire.
 Lumea curge de pe drumuri
 și s'adună rând pe rând,
 Ca să vadă Sărăcuțul
 cum desmiardă lupul blând.
 Și când piața-i plină, plină,
 — „Fraților, le zice sfântul,
 „Ascultați și nu vă temeți
 lupul iată'și dă cuvântul.
 „Rău de astăzi înainte
 nu va face nimănu.
 „Dacă îl iertați cu toții
 și'ngrijiți de hrana lui“.
 — „Da, răspunde lung mulțimea,
 Fie Domnul lăudat“.
 Bucuroasă că scăpase
 de dușmanu'nfometat.
 Lupul dă din cap, din coadă
 și genunchii blând și-i pleacă.
 Ar vorbi, dar parcă vorba
 bucuria i-o îneacă.
 Laba doar și-o mai ridică,
 Sfântului i-o dă în mână
 Ca'nvoiala cu creștinii
 întărită să rămână...
 Și'ntr-oameni de frăție
 avu lupul bună parte,

Până când cu sora moarte
care toate le desparte,
Se'ntâlni la bătrânețe
și ea rece cu-o privire
Îi curmă'ntr'o zi de vară
vieța lui de fericire.

Privighetoarea

„Frații să spună oficial dumnezeesc“...
(S. Francisc).

Noaptea își înalță cortul
Pe câmpii de scrum
Și îmbracă pe'ndelete
Dealurile'n fum.

Stelele, purtând pe umeri
Mantii de brocat,
Se adună'n ceruri cete
Ca să țină sfat.

Codrul verde de sub munte,
Doarme ca un prinț
Cufundat în basm de glorie
Stinse din părinți.

Luna plină îl îmbracă
Cu sclipirea ei
Și-i adună la picioare
Florile de teiu...

În poiana străjuită
De râposul pisc,
Stau în priveghere mută
Leon și Francisc.

În tăcerea ce-i cuprinde
Își aud pe rând
Gândul răscolit cu dorul,
Dorul dus pe gând...

Dar ușor prin frunza moale
Vine svon de cânt.
Un suspin de harfă vie
Cade pe pământ

Blând, sfios ca o lumină
Pe cărări de crin
Și încet, încet sporește
Vesel, dulce, plin.

O privighetoare'și spune
Ruga către cer.
Frunza freamătă uimită
Șoapte de mister...

Codrul pare-un policandru
Din străvechiu cleștar
Sub o grindină mărunță
De mărgăritar...

Ca un șoim isbit în stâncă
De năpraznic vânt,
Stă Francisc și urmărește
Fermecatul cânt.

Și spre Leon se îndreaptă
Blând și rugător :
— „Cântă și tu, frățioare.
Micul sburător

Laudă voios pe Domnul,
Singur nu-l lăsa“.
Umilit răspunde Leon :
— „Eu nu știu cânta.“

Dar Francisc nu-și poate stinge
Dorul înfocat.
El începe lin să cânte
Psalmi de mânecat.

Cântă paserea pe cracă,
Cântă și Francisc.
Stau și-ascultă codrul verde
Și râposul pisc...

Aurora prinde'n geană
Ochiu de cărbuni
Păsărica tot mai cântă
Ruga din străbuni.

Dar Francisc își simte trupul,
Glasul istovit...
Și se'ntinde'n fânul reavăn
Ca un miel rănit,..

Din copac privighetoarea
Vine'n palma lui,
Să-i aducă'n suflet cântul,
Vieța codrului.

Trandafirii

Se leagănă găzele'n iarbă,
În razele calde de soare
Și sorb cu nesațiu de-abisuri
Din proaspăta vieții vârtoare.

Parfumul ființa le-o moaie,
Simțirea în visuri le-o leagă
Și crește în ele bolnavă
Dorința de vrajă pribeagă.

În crângul vecin, turturele
Se chiamă în gemete calde
La râul ce cântă iubirea,
Visările, dorul să'și scalde.

Ćosaşul suspină din fluer,
Culcat pe-o brazdă de floare
Şi'n piept ca o tortă aprinsă
El simte-o săgeată, îl doare...

Un glas de argint, mai la vale
În volbura dorului mare,
Iubire, plăcere doineşte
Şi vieaţa plăcere îi pare...

Pe valuri de boare zefirul
Adună ecou de poiană
Şi duce spre schitul cucernic
Şoptirea 'ncropită, vicleană.

Francisc stă'n colibă pe gânduri...
Ciliciul îl roade, îl chinue postul
Şi firea trudită încearcă,
Să depe ne sceptică rostul

Jertfirii de sine în lume...
Şi atât de departe îi pare
Răsplata şi vieaţa de slavă,
Pe-a crucii amară cărare !

Pe leneşa undă, ispita
Spre dânsul ecoul o poartă
Şi-i leagă-i pătrunde, îi moaie
Simţirea răpusă şi moartă.

Plăcerea'l împinge'n bulboaca
De putrede ape de baltă
Și simte cum șovăie slabă
Voința'n chemarea-i înaltă.

Tresare cu frică. Și crucea
O strânge, o strânge în brațe...
Și gândul de veșnice stele
Se luptă 'nzadar să-l agațe,

Când trupul, luat înainte
De șoaptele rele din fire,
Râvnește sălbatec nectarul
Din maștera vinei simțire...

Francisc înțelege cu groază,
Și groaza îl mușcă păgână
Cum mușcă un șarpe în pulpa
Bătrânului cerb la fântână.

Ispita e grea, e turbată
Dar nu-l va împinge la vină...
Durerea înaltă gândirea,
Simțirea spre cer o înclină.

În spinii din fața colibeii
S'aruncă... Un pat de jăratec
Îl arde... Iar sângele curge
Șuvoaie din simț nebunatec...

Târziu în vecernia serii,
Un clopot pe culme se'nchină.
Francisc ca un crin își înalță
Din spini și simțirea senină.

Iar spinii în sângele sacru
Își schimbă puterile firii...
Pe locul ispitei învinse,
Azi cresc purpurii *trandafirii*.

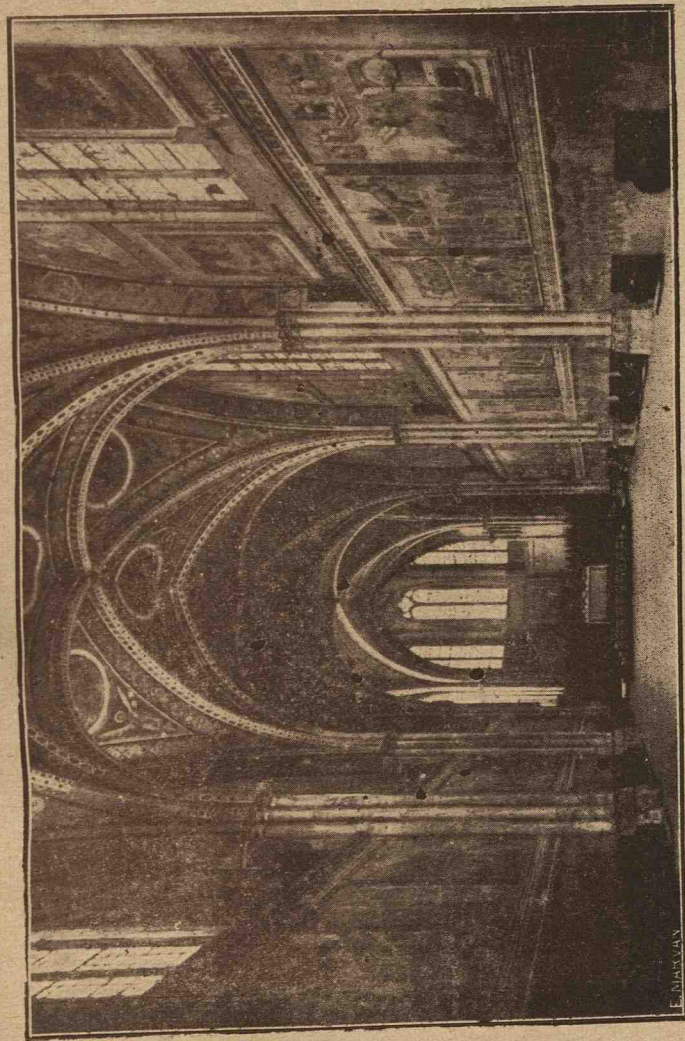
Tovarăș

Niciun svon de cânt, de viață !
Dorm și văi și munte.
Dorm pe lacuri, pe oceane
Undele mărunte.

În parfumul de răcoare,
Dumnezeu plutește
Și desmeardă om și floare
Dulce, părintește.

Cerul, o năframă 'ntinsă
Peste-o sumbră targă,
Îl cuprinde sora lună
În privirea-i largă.

ASSISI : FRATELE LIE — Biserica de sus pe pereții căreia se văd picturile, în care Giotto a ilustrat viața Sfântului Francisc.

Treaz Francisc o urmărește
Din coliba-i scundă
Și cu dânsa în văzduhuri,
Gândul i s'afundă.

În tăcere adevărul
Mai vădit îl crede,
Adâncimile de taină
Mai adânc le vede.

Iar când luna obosită
Pe păduri se lasă,
Dorul lui din înălțime,
Nu se'ntoarce acasă.

Ci așteaptă sora lună
Să se'nalțe iarăși
Și spre Dumnezeu să-i fie
Luminos tovarăș.

Mânecatul Sfântului Francisc

Pădurea e un templu cu bolțile de cânt.
Pe fiecare creangă se laudă un sfânt.
Sunt fluieré de aur, sunt harfe de argint,
Sunt glasuri vii de îngeri topite în alint
Și toate împreună înalță spre țării
Acorduri măiestrite pe mii de melodii.
Francisc cu Leon, frații săraci ca doi lăstuni
Cu sufletul — tămâie curată pe cărbuni —
Pășesc pe cărăruia din rariștea de tei
Și'n muzica pădurii, se simt luați și ei.
Francisc e ca o harfă în mână de'mpărat
Născut artist din cântec ; de cânt el fermecat,
Vibrează, arde, plânge... La schitul vechiu acum,
Se cântă mânecatul. Ei răzlețiți pe drum
Și fără cărți de rugă să cânte psalmi nu pot.
Ci prinși în vrăji ascultă și'n mintea lor socot
Ce cânt, ce rugăciune să'nalțe și ei azi

Cu cântecul de codru, în templu viu de brazi.
 Și cum Francisc coboară mereu în tristul ieri,
 Și zilele trăite, în cântec și plăceri,
 I se adună'n minte, cum se adună'n gropi
 Reptilele urite... Lumina lasă snopi
 De aur printre frunze. Francisc adânc bătut
 De gândul umilinței, blând fratelui tăcut
 Îi zice : — „Frate Leon, hai, să cântăm și noi,
 „Să laudăm pe Domnul. El scoate din noroi
 „Sărmanele ființe. El de atâtea ori
 „Coboară dulce'n inimi și le înalță'n nori,
 „Să-L preamărim cu fapta. Eu glas de codru des
 „Ce geme din adâncuri amar, neînțeles.
 „Iar tu ecou ce prinde al luptelor suspin
 „Ca să-l înalțe'n ceruri ca ruga de senin.
 „Eu umilit voi zice : Sărmane om de lut
 „Francisc, tu multe rele în vieță ai făcut.
 „Ești vrednic de osândă. Iar tu cu aspru glas
 „Să zici : Da, frate, iadul, atât ți-a mai rămas.
 „Începem deci.— Francisc, om cu gânduri pământeste
 „Făcut-ai rele'n lume, de iad tu vrednic ești“.
 Iar Leon zice : — „Frate, prin tine Dumnezeu
 „Va face mare bine și tu în cer mereu
 „Vei fi 'nălțat. — „Nu, frate, zice blândul sfânt.
 „Tu să rostesti aieva, întreg al meu cuvânt.
 „Auzi ? Deci când voi spune : Sărmane om ce ești,
 „Francisc, tu multe rele și fapte mișesești
 „Făcut-ai și ești vrednic să ajungi un blestemat,
 „Tu, frate, vei răspunde : Da e adevărat
 „Și'n iad ți se cuvine să stai ca osândit“.
 — „Așa voi face, frate“. Dar când Francisc căit
 Cu lacrimi iarăși zice : — „Al lumii, bun Stăpân.
 „Eu ți-am călcat voința ca un turbat păgân
 „Și de osândă's vrednic“. Și Leon și mai blând
 Își strânge toată firea și zice suspinând :
 — „O frate, tu de Domnul vei fi pus între drepti

„Și haruri multe, multe într'una să aștepți“.

Francisc mișcat îi spune : — „De ce rostești idei
 „Deșarte, frate, vorba își are locul ei.
 „Acum îți poruncesc chiar, să zici cum zic și eu.
 „Și tu, Oiță bună, cum mă ascuți mereu
 „Cu toată umilinta, s'ascuți de sfatul meu.
 — „Francisc, voiu spune iarăși, crezi tu că Dumnezeu
 „Se va'ndura de tine? Păcate multe ieri
 „Ai săvârșit. Cum Domnul să-ți dea azi mângâieri?
 „Francisc, tu nu ești vrednic de mila lui, în veci!
 „Deci fii cu grijă, peste poruncă să nu treci,
 „Să zici: Așa e! Milă, tu nu mai poți afla“.

Iar Leon blând se leagă : — „Da, te voiu asculta“
 Dar gura lui îngână : — „Părintele Ceresc,
 „În mila lui s'apleacă spre cei care greșesc ;
 „Iertare, îndurare și haruri din belșug
 „Îți va vărsa în suflet“. — „Dece cu vicleșug
 „Întorci răspunsul frate? Nu știi tu de cuvânt?
 „Îi zice Sărăcuțul. Cu ochii în pământ :
 — „Părinte, zice Leon, eu vreau să te ascult.
 „Dar nu știu ce-i cu mine. Ori cât lupt eu de mult
 „Nu pot să-ți fac pe voie“. Francisc și mai blajin
 Il roagă, frate, ascultă, odată cel puțin.
 Iar Leon se obligă cu toată voia lui :
 — „Părinte, acum să știi, voiu face cum îmi spui“.

Francisc își simte dorul zdrobit și ca un fag
 Muncit de o vântoasă, mai crede'n gându-i drag
 Și'ncepe iarăși vorba : — „Francisc, greșala ta
 „Crezi tu că Domnul dreptul ușor ți-o va ierta?“
 „Dar Leon îi răspunde : — „Mari haruri vei primi
 „Și Domnul în vecie te va și proslăvi.
 „Căci cine se'njosește va fi și înălțat...
 „Părinte, fii cu milă mă iartă de păcat,
 „Dar azi prin rostul meu,
 „Grăiește Dumnezeu!“

TRADUCERI DIN OPERILE
S. FRANCISC DE ASSISI!

Cântecul Fratelui Soare

Doamne, bune, Prea Înalte,
Ție-ți dăm fără'ncetare
Laudă, mărire, cinste,
orice binecuvântare.
Ție singur, Prea Înalte,
se cuvin aceste toate
Și cu vrednicie nimeni
să te laude nu poate.
Lăudat să fii, Stăpâne,
cu fapăturile'mpreună
Ce puterea ta la vieață
cu iubire le adună.
Mai ales să te mărească
înfocatul frate soare
El ne-aduce nouă'n lume
zilele strălucitoare.
E frumos, e luminos și
în sclipirea-i minunată

Preainalta-ți stăpânire
 tuturor o arătă.
 Să te laude, Stăpâne,
 sora lună argintie,
 Stelele aprinse, mândre
 într'a nopții feerie.
 Să te laude, Stăpâne,
 vântul, nourii din zare
 Vremea bună'n care mila-ți
 dă făpturilor mâncare.
 Să te laude, Stăpâne,
 sora apă cristalină
 Ce curată, nelipsită,
 setea'n vieață ne-o alină.
 Să te laude, Stăpâne,
 fratele puternic focul.
 El e vesel și'ncălzește,
 luminează în tot locul.
 Să te laude, pământul,
 mama noastră roditoare,
 El dă pâine, fructe, iarbă,
 mii de flori mirositoare.
 Să te laude, Stăpâne,
 cei ce iartă din iubire
 Către tine, și îndură
 suferințe, prigonire
 Răbdători și pașnici pururi.
 Fericiți sunt pe vecie,
 Tu coroana le vei da-o
 în cereasca bucurie.
 Să te laude, Stăpâne,
 sora moarte cea trupească
 De ea nu-i în stare'n lume
 niciun om să se ferească.
 Vai de cei ce moartea, Doamne,
 îi găsește în păcate.

Fericiți cei cari în viață
    țin la sfânta ta dreptate,
Moartea când va fi să vie,
    le va fi spre bucurie.
Lăudat, slăvit să fie,
    Domnul de a sa ființă,
Cu iubire, mulțumire
    și cu mare umilință.

Sfintei Fecioare Maria

Bucură-te, Doamnă Sfântă,
Și Regină preamărită,
Maica Domnului, Marie,
Și Fecioară nenuntită.

De Cerescul Tată-aleasă
Și sfințită de Treime
Darul harului în tine
Trece orice înălțime.

Te salut, Palat de aur
Și chivotul strălucirii,
Unde-a locuit Stăpânul
Și Părintele iubirii.

Te salut, Vesmânt de pace,
Ce-l îmbracă Domnul firii,
Roabă ce te dai în slujba
Domnului nemărginirii.

Bucură-te, bucură-te,
Maica Domnului, Marie,
Cu virtuțile nespuse
Ce te'nalță'n veșnicie !

Tatăl nostru...

„Și când se vor ruga, să zică
Tatăl nostru“. (S. Francisc).

TATĂL NOSTRU bun și mare,
Creator a tot ce este,
Tu înalți și mângâi pururi
Sufletul ce te dorește.

*Care ești în cer și'n toate,
Încălzind cu-a ta căldură,
Luminând cu-a ta lumină :
Îngeri, sfinți, orice făptură.*

*Numele sfântit să-ți fie.
Să-ți cunoaștem maestatea,
Dărnicia 'ndurătoare,
Judecata și dreptatea.*

Vie-a ta împărăție,
Să domnești prin har în fire,
Și'n vecie-a ta vedere
Să ne-o dai spre fericire.

Fie voia ta'mplinită,
Ca iubindu-te, Părinte,
Vieața slavă să ne fie
Prin poruncile-ți preasfinte.

Pe pământ cum e în ceruri,
Întărind pe toți în bine,
Prin răbdare și iubire
Să ajungem frați la tine.

Pâinea noastră dă-ne-o astăzi:
Pe Isus cel bun, cel mare,
Să-i pricepem vieața, jertfa,
Să aflăm în El scăpare.

Și ne iartă toate nouă
Pentru mila ta de Tată,
Pentru Fiul tău în chinuri
Și-a lui Maică 'ndurerată.

Cum iertăm și noi, Stăpâne,
Pe deplin cu dărnicie.
Iar cu cei vrăjmași, ne-ajută
Să fim pururi în frație.

Nu ne duce în ispită
Nici ușoară, nici turbată,
Nici ascunsă, nici văzută.
Nici acum și niciodată.

Ci de rău ne izbăvește
De trecutul ce nu moare,
De durerile de față,
De osânda viitoare. Amin.

Laudele Creatorului *)

Sfânt ești, Doame, sfânt, sfânt ești
Și prin toate te slăvești.
Singur Domn, ești, Împărate,
Tu faci lucruri minunate.
Tu ești tare, Tu ești mare
Și înalt fără de hotare.
Tu ești Domn atotputernic,
Tatăl omului nemernic.
Împărat în cerul sfânt,
Rege ești și pe pământ.
Unul ești și întreit,
Dumnezeu nedespărțit.

---

*) Aceste laude au fost scrise de S. Francisc pe o bucată de pergamenă împreună cu o binecuvântare pentru frațele Leon. Originalul se păstrează cu mare grijă, între relicviile Bazilicei din Assisi, fiind singurul manuscris ce a mai rămas dela dânsul.

Binele deplin tu ești
Și tot bine împărțești.
Tu trăiești neîncetat
Dumnezeu adevărat.
Ești iubire'nțelepciune,
Frumuseță ce n'apune,
Bunătatea însăși ești
Și de om te miluești.
Tu ești, Doamne, din vecie,
Liniște și bucurie,
Pace'n veci netulburată
Și dreptate neschimbată.
Bogație ești prea mare,
Și orice îndestulare.
Ești blândeță, apărare,
Păzitorul sfânt și tare.
Ești scăpare ce ne cheamă
Și virtute fără seamă.
Ești credință luminoasă,
Și nădejde mângâioasă.
Ești putere, ești tărie,
Ești și vieța de vecie,
Dumnezeu puternic, mare,
Nesfârșit în îndurare.
Deci, te-arată tuturor
Milostiv Mântuitor.

Acîntre Tibru și Arno Crist îi puse
Pe-un aspru stei, sigilul său din fire
Și'n carnea sa doi ani pe acesta îl duse.
(Dante A. Parad. VI, 106).

IUBITORUL DE HRISTOS
1208—1226

Crăciunul în pădurea Greccio

„Să iubim Copilașul din Betleem“.
(S. Francisc).

Crăciunul în hlamidă albă
Îmbracă șesuri și păduri.
Un vânt hain străbate zarea
Urlând nebun din mii de guri.

Pustiul rătăcind pe drumuri
Îngheață'n creștet de troian,
Jelit de ciocârlii stinghere
La clăile rămase'n lan...

Francisc și-acum e o văpae
Ce se ridică dintr'un rug
Și gândurile rânduri, rânduri
Puterile i le distrug.

Credința lui — vibrații de soare
Pe apă lină de izvor —
Îi ține mintea'n dulci mistere
Și vieața lui e'n vraja lor...

* * *

La peștera din Greccio, lume
Din multe părți s'a adunat,
Ca să serbeze „*Noaptea sfântă*“
Așa precum s'a întâmplat.

Răsună de cântări pădurea
Și'n para vie de făclii,
Sclipesc și fulgii de zăpadă
Ce cad din norii plumburii.

În peșteră, asinul, boul,
O iesle veche, proaspăt fân,
Ca și la Betleem așteaptă
Pe-al omenirii blând Stăpân.

Cu fumul de tămâie, ruga
Se'nalță lină către cer.
Norodul, preoții de-a-valma
Simt vieață nouă de mister.

Iar când cu vorbe'nflăcărate,
Francisc le cere suspinând
Iubire pentru Copilașul
Ce se va naște în curând,

În ieslele sărace, iată-L
Ca'n Betleem, plâpândul Craiu,
Strălucitor și blând apare...
Iar peștera se schimbă'n raiu...

. . . . .

În ceruri stelele s'arată,
Și legănați pe raza lor,
Coboară ingerii să cânte :
Mărire... Pace tuturor.

Copacii ninși uimiți se pleacă
— Sfinți Magi veniți din depărtări —
Purtând pe brațe salbe scumpe,
Sclipiri de stele și de zări.

Pădurea freamătă'n adâncuri,
Izvoarele în văi doinesc.
Crăciunul franciscan începe,
Crăciunul viu, dumnezeesc !

Tronul strălucit

Intre miriștele 'nalte,
Solitar, ca un cioban
Răzlețit de oi, pe-o culme,
Schitul vechiu-apare'n lan.

Prin vitraiurile-i sparte
Plânge seara asfințit,
Iar clopotnița crăpată,
Pare un ciclop rănit

Ce privește trist în juru-i
Ca să aștepte un sprijin.
Pe hotar nu vede însă
De cât tufe de pelin.

Sfinții afumați din tâmplă
Mai așteaptă 'nchinători
Iar tăcerea grea din nae
Parcă-i umple de fiori...

Dar târziu, pe ușa scundă
La popas de închinat,
Intră blând Francisc și'n urmă-i
Fratele Iluminat.

Ruga lor e val de haruri
Peste miile de frați
Părăsiți în bezna morții...
La pământ apoi plecați,

În nimicul lor nemernic
Se cufundă umiliți,
Ca doi bolovani de piatră
În adâncuri prăvăliți.

Ei găsesc că Domnul milei
I-a 'nzestrat cu atâta har!
În ființa lor clădit-a
Un strălucitor altar...

Dar amurgul dintr'odată
De-o lumină-i săgetat...
Și Iluminat, în slavă,
Vede-un scaun înălțat,

Scump și sclipitor, luceafăr
Dă brilante și de foc,
Între serafimii ageri
Ca în cel mai vrednic loc.

Iar un inger îi șoptește :
— „Vezi tu tronul strălucit
„În serafica lui slavă ?
„Lui Francisc e hărăzit“...

S'a 'noptat și sărăcuții
Se strecoară'ncet pe drum.
Iar iluminat întreabă :
— „Ce gândești, Părinte, acum?“

Iar Francisc plângând vorbește :
— „Sunt un mare păcătos,
„Nu pricep cum între oameni,
„Mă mai rabdă azi Hristos“.

Fratele uimit îi zice :
— „Tu ești inger, tu ești sfânt,
„Ai primit noian de haruri,
„Ca nicialtul pe pământ“.

— „Da, așa e, frățioare.
„Însă dacă-atâta har
„L'ar fi dat Stăpânul lumii
„La un rău, la un tâlhar,

„L'ar fi prețuit mai bine
„Și mai harnic muncitor
„Șiintele virtuți în suflet
„Le-ar fi strâns cu mai mult spor...

„Acum, frate, poți pricepe
„De ce-s mare păcătos
„Și nu merit îndurarea
„Răstignitului Hristos...

Noaptea s'a lăsat greoaie
Pe câmpie și pe gând...
Pe hotar Francisc pășește
Ca o torță luminând.

Pe muntele Alvernia

„Sfânt, sfânt, sfânt ești, Doamne, care faci lucruri minunate“. (S. Francisc).

Pe stânca brăzdată de trăsnet
— Altar de jertfire, de pace —
Francisc săraca colibă
și-o face.

Își simte ființa legată,
În para iubirii curate
Și gându-i captiv în lumină
se sbate.

Iubirea ! Putere din ceruri
Nu știe'n jertfire hotarul.
Murind, ea cerșește mai dornic
amarul.

Un trup istovit de'nfrânare,
Atât lui Francisc îi rămâne.
Din ce să'nfiripe el jertfa
de mâine ?

Doritul martiriu-al credinței
Cu fier de sălbatică ură
În gândul său n'are destulă
tortură.

Acum îl muncește-o dorință
Și ruga-i se'nalță'nfocată
Spre crucea înfiptă în stânca
crăpată.

— „În suflet și'n trup, o Isuse,
„Tot chinul să-l simt, tot amarul
„Ce crud ți-le-aduse în moarte
Calvarul.

„Să ardă în mine întreagă
„Iubirea ta dumnezească,
„Să mă răstignească'n iubirea
frățească...

„Să fiu în văpăi, o văpaie
„Ce mistue timp și vecie
„Iar moartea ocean de văpaie
să-mi fie...”

Tovărășie serafică

„Fraților, cât mai avem timp
să facem bine”. (S. Francisc).

Pe margini de holde, s'așternie cărarea
Panglică îngustă. Argint viu e zarea.
Din soarele vesel, de raze s'adină
Perdele imense de flori de lumină.
Lumină pe vale, lumină pe deal,
Lumină ca'n cerul de lumi de opal...
Departe, dorm munții în șir de castele
Și'mbracă pe vârfuri sclipiri de oțele.
Pe câmp sărbătore! Nu-i nimeni la muncă.
Prin grâu, o suflare în valuri s'aruncă
Și blândă, la glasul de clopot, l'inclină
La ruga de vară, la ruga creștină.
Pe drumul ce urcă la schitul din crâng,
Francisc și confrății la vorbă se strâng.
Sunt sânge serafic în dalbe potire

Și vieți de avânturi în drum de jertfîre.
 În pieptul lor, arde limanul de zări
 Aprinse în focul de mii de'nserări.
 Iar gîndul lor — rază pe frunte de rîu —
 Se duce, revine cu unda din grâu...
 Francisc slab și palid, cu foc în obraz,
 Privește în soare ca dus în extaz...
 Dar frații își țese din traiul lui traiu
 Și'n vorba lui află portaluri de raiu.
 S'apropie rîvnici să-i spună frățește
 Ce poartă în gînd. Și Masseu îi vorbește:
 — „Părinte' pe vale sunt grînele coapte
 „Și paseri în stoluri cu gingașe șoapte
 „Ne cheamă, la muncă. Să mergem, Părinte.
 „Tu să le spui iarăși parabole sfînte
 „Cum știi tu a spune. Eu frate bătrîn
 „Cu brațele 'ntinse, în lan să rămân,
 „Și ele să vină și mari și mărunte
 „Să-mi stea fericite pe brațe, pe frunte,
 „Să simt ca odată foc de serafim,
 „Iubirea, Părinte, ca'n raiu s'o slăvim“...
 Iar fratele Leon, oița cea dreaptă,
 Și el cu sfieală spre sfânt se îndreaptă
 Și-i spune: — „Părinte, eu nu pot uita
 „Întrecerea noastră! Să pot asculta
 „Cuvintele tale de grea înjosire?
 „Cînd știu că în tine: virtute, sfințire
 „S'adună și crește, ca rodul în flori,
 „Ca apa în poală de stînci cu ninsori?“
 Și multe-i înșiră din sufletu-i plin,
 Cînd intră în vorbă și blîndul Rufin:
 — „Alvernia, frate, Alvernia sfîntă,
 „Și azi mă'nfloară și azi mă încîntă.
 „Ce noapte lumină! Ce zi veșnicie
 „Dură serafimul pe stîncă pustie!
 „Iubirea'n ființă, eterna iubire

„Din fratele nostru făcu răstignire.
„În coasta lui dulce, în mâini, în picioare,
„Cu foc îi deschide răni mântuitoare.
„Iar el, Sărăcuțul pe dâmbul sălbatic
„Își simte ființa întreagă jăratec,
— „Un miel ispășire pe veșnic altar! —
„Ce jertfă! Ce munte! Ce dulce Calvar!
„Părinte, Părinte, cum pot să'nțeleg!
„O dragoste! Tu ești misterul întreg!
„Părinte, vorbește și spune-ne nouă
„Durerea ta dulce, iubirea ta nouă!
Francisc îl ascultă. În membrele lui
Mai simte arsura și vârful de cui“...
Când fratele Înger afară din sine
Suspină și cântă un cânt cu suspine:
— „Slăvit fii, Stăpâne, de fratele soare,
„De lună, de stele, de munți, de răzoare,
„Slăvit fii, Stăpâne, de foc și de apă;
„Din tine lumina și veața s'adapă,
„Din tine iubirea în inimi coboară,
„Durerea prin tine iubire măsoară.
„Slăvit fii, Stăpâne“... Dar cântecul tace.
Toți plâng sub văpăi de foc și de pace...

Cântare de Ingeri

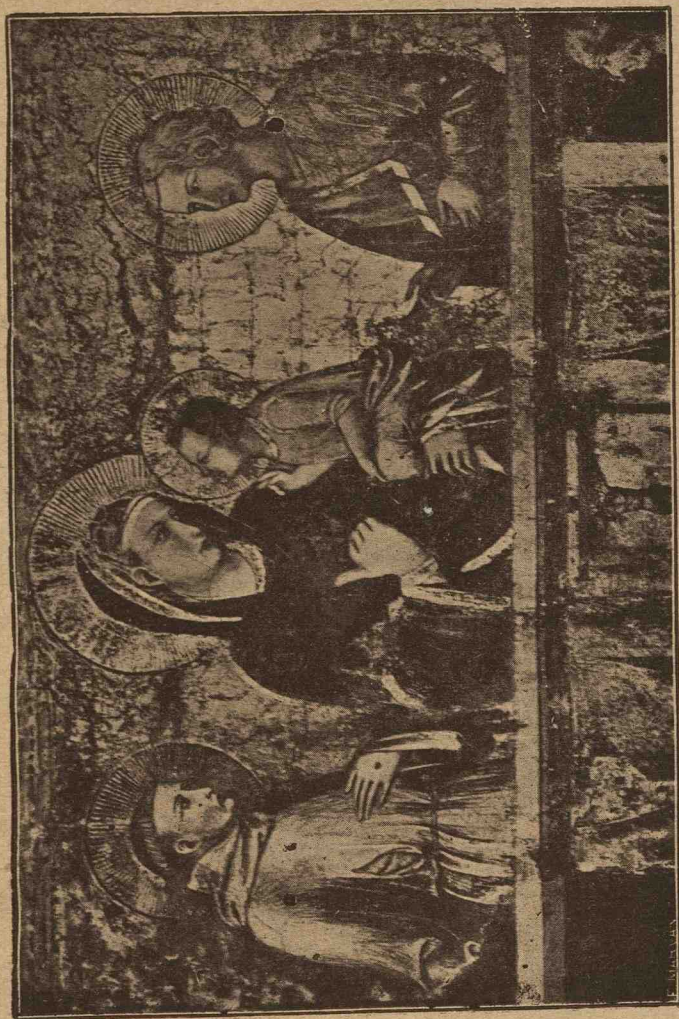

...„Suferința e scurtă”. (S. Francisc).

Pe creasta bătrânilor munți,
În liniște fratele soare
Se stinge ca jertfa pe rug,
Și ziua în negură moare.

Orașul întins pe colnic
Se pierde'n amurgul de vară
Și lin își cufundă în somn
Povoara de vieață fugară.

La schitul săracilor frați,
Veghează o slabă lumină.
Francisc copleșit de dureri
Iubirii ființa și-o 'nchină...

ASSISI : LORENZETTI — Pictură murală din biserica de mijloc a Sfântului Francisc.

Iubirea când vine de sus
S'aprinde, s'aprinde, s'aprinde ;
Pământ și ființă și cer
Cu brațe de flacări cuprinde

Și nu vrea să priceapă că'n om
Rămâne tot maștera fire.
S'avântă să schimbe prin har
Nimicul în nemărginire...

Francisc e-o eolună da foc
Și simte cum jertfa de sine
Îi stoarce lumina din ochi
Și trupul pe cruce i-l ține...

Iar chinul ar fi mai domol
În ritmul de blândă cântare.
Dar cine să-i cânte când grea
Și neagră e noaptea pe zare ?

Târziu, el aude un cânt
Ce vine ca unda la maluri,
Mai dulce ca șoapta de crâng,
Mai vesel ca hora de valuri...

Un înger din ceruri trimis
Din harfă de aur îi cântă ;
Îi cântă al dragostei traiu
Și moartea în dragostea sfântă...

Francisc îl ascultă răpit
Și duhu-i furat în uimire
Se'nalță ca gândul ușor,
S'aprinde'n senin peste fire.

Iar trupul pe patul sărac,
Ca veștedul crin în grădină,
Se'ndoaie, se lasă răpus...
Afară se face lumină...

Spre Porțiuncola

O seară veștedă de toamnă
Cu cer întunecat, mâhnit ;
Sub care plâng duios cocorii,
În drumul lor nețarmurit.

Pe coasta ruginie, vântul
Își duce'nfrigurarea'n vii
Și răscolește frunza moartă
De pe cărările pustii.

Deșerte, miriștile'n vale
Stau arse, triste fără glas.
Doar ici, coala clăcași pe brazdă,
Dau boilor trudiți popas...

Francisc își simte firea prinsă
Ca sub lovirile de biciu.
În ochi lumina nu-i străbate
Nici cu sclipiri de licurici.

El știe că-i aproape, aproape,
Al morții ac nebiruit.
Și în coliba lui săracă
Ar aștepta-o liniștit...

Și pus pe-o targă'ncet coboară
— Luceafăr prins în asfințit —
Spre Porțiuncola'n tăcere,
Purtat de frați cu gând cernit...

Dar jalea grea a despărțirii
Și pe Francisc îl arde'n gând
Și biruit de-a lui durere,
Se'ntoarce spre oraș plângând.

Și ridicat pe targă'ngână,
Pe zvonul frunzei de măslin:
— „Fii binecuvântat de-a-pururi,
„Oraș cu viitor senin.

„Căci multe suflete prin tine
„Se vor și mântui de rău
„Și mulți vor locui în tine
„Și vor sluji lui Dumnezeu.

„Din tine mulți se vor alege
„Spre veșnica răsplată'n cer.
„Assisi, pace, pace ție!..“
Și'n lacrimi vorbele lui pier,

Cum stelele se-afundă'n mare
Când valurile'n țărături bat,
Pe o furtună fioroasă.
Și iar pe targă s'a lăsat...

În jurul lui, ca la vecernii,
Stau frații în genunchi acum.
Și triști un semn demult așteaptă
Ca să pornească iar la drum.

4 Octomvrie 1226

⌘

„Slava e nesfârșită“. (S. Francisc“).

De mult afundată in neguri,
Stă valea robită de noapte.
Iar liniștea grea e străpunsă
De freamăt de tainice șoapte.

Făpturile prinse'n frăția
Iubirii de om se'nfioară.
La schitul Săracilor moartea,
Cu zâmbet de soră, coboară.

Francisc istovit de durere,
Întins pe un pat de cenușă,
Așteaptă voios ca iubirea
Să-i frângă a vieții cătușă.

Stigmatete, roze de flacări
Îl ard ca pe Domnul, în cruce.
Iar el se tot sbate în gerul
Ce vieața în friguri i-o duce.

O slabă feștilă își poartă
Lumina prin negre unghere
Și'mbracă de spuză de stele
Pe frații ce plâng de durere...

Francisc le aude suspinul
Și dragostea-i sfântă de tată
Dă gândului său înălțime,
Puterii jertire curată.

„Hai, fraților, bine să facem“...
Și-ar vrea să înceapă iar traiul
De luptă, de cruce, de moarte
Ce picură'n inimă raiul.

Iar vorbele lui, flori de câmpie,
S'așează pe inimi sdrobite,
Dar nu pot să curme șuvoiul
De lacrimi, de jale'ncropite.

Apoi, ca Iacov patriarhul
Pe cei de aproape de-a-rândul,
Pe cei de departe, cu lacrimi,
Îi chiamă la sine cu gândul.

Și har le coboară din ceruri
Cu brațele-aduse în cruce,
Pe frunți aplecate de gânduri.
Dar truda, puterea i-o duce,

Când lin — ca un râu de lumină —
Începe el ruga din urmă,
Ce moartea iubită, dorită,
Cu-o scurtă suflare i-o curmă :

— „Cu glas am strigat către tine,
„Părinte, te rog cu suspine,
„În fața ta, inima-mi arsă
„Necazul întreg și-l revarsă.

„Când seacă puterile mele,
„Tu știi și cărările-mi grele...
„Scoate-mă Doamne, din lume,
„Să-ți laud, scăpat, al tău nume.

„M'așteaptă azi dreptii, bun Tată,
„Să-mi fii, pe vecie răsplată“.

. . . . .

Și frânt îi rămase și glasul
Și frânte și zilele grele.
Iar sufletu-i — glob de lumină —
Porni triumfal către stele.

S'a săvârșit

„Puțini sunt aleșii“. (S. Francisc).

S'a săvârșit! Misterul milei
Ce'nălțuie făptura'n foc,
În focul dragostei sublime,
Și-i dă dumnezeesc soroc

A triumfat ca niciodată!
Francisc rănit ca alt Hristos,
Ducând trofeu viteaz iubirea,
Intra în cerul luminos.

Sărutul înghețat al morții
Lăsase liniște de zori,
Pe trupul frate cu pământul
Și pedepsit de-atâtea ori.

Săraca-i rasă pare steagul
Ce'nvăluie un brav erou.
Iar sfintele stigmaten membre
Dau străluciri de soare nou.

Și jalea sgudue tot schitul,
Iar frații rugăciune plâng.
Chiar ciocârliile duioase
Deasupra schitului se strâng

Și iubitorului de fire,
Neasemănatului rapsod
Cu care-au lăudat pe Domnul,
Îi cântă cântec de prohod...

Iacoba nobila romană
Cu sufletul de crin zdrobit,
S'apropie cu sfânt cutremur
Și'n giulgiu scump din Răsărit,

Invăluie spre mormântare
Slăvitul trup rămas străin,
De flacăra nemuritoare
Plecată'n slavă de senin.

Iar vestea morții se lățește
Prin mohoritul nopții graiu
Și gloatele sosesc cu prapori,
Cu ramuri verzi în sfânt alaiu.

Cântări și rugăciuni s'adună
Cu svonul tristului brădet
Și'ncheagă imnul de mărire
Legiuitorului Profet.

Triumful

„Am făgăduit lucruri mari, dar și mai mari ni s'au făgăduit nouă“. (S. Francisc).

Cu umbrele nopții
Se șterge din inimi
suspînul.
Pe frunțile triste
Credința își lasă
seninul.

Iar rugile frânte,
De lacrimi, de jale
Se'ncheagă
În cântec de slavă,
Ce-l cântă mulțimea
întreagă.

Și molcom pornește
Convoiul cu crucea
                    în frunte.
Călugări, Episcopi,
Norodul se'ndreaptă
                    spre munte.

Din bolta albastră,
Blând soarele și varsă
                    sclipirea,
Triumf de lumină
Să cânte, ca frate,
                    cu firea.

Iar Umbria toată
Sclipește'n briliante
                    de rouă...
Din crâng, fără veste
Șoptește cântarea
                    cea nouă...

La San Damiano
Plâng Clara, Agneza
                    și toate...
Și nimeni în lume
Alin să le aducă
                    nu poate.

Ci vin, înconjoară
Sicriul și strigă:
                    — „Părinte,
„La cine găsi-vom
„Lumină de vieață,
                    cuvinte,

„De spor, de virtute
„Și foc de iubire
                  în traiul
„Cel aspru pe lume?
„O dă-ne cu harul
                  și raiul...

Și rănile sfinte
La mâini, la picioare,
                  și ele
Cu foc, le sărută
Zălog de cărare,
                  spre stele...

* * *

Târziu la San Giorgio
În negura gropii
                  coboară,
În freamet de cântec,
Sicriul cu sfânta
                  comoară.

Dar glia nu'nchide
Puterea de viață,
                  iubirea...
Minunile-i cântă
Alesului crucii
                  Mărirea.

Bazilica *)

Zidire de triumf și geniu,
Cum nu mai știe lumea alta,
În tine se'nfrățesc : compasul,
Penelul, dalta

Să preamărească'n slova artei
Pe Sărăcuțul, crainic mare
De armonie, de'nflorire,
De'nflăcărare !

Ilie fratele măestru
Ți-a dat imboldul la ființă,
Și tu te'nalți — portal de ceruri,
Imn de credință —

---

*) Locul pe care se înalță Bazilica Patriarhală a S. Francisc numită **Capul și Mama** întregului Cin Franciscan, se mai cheamă și „Il colle del Paradiso“.

Iar Memmi, Gaddi, Cimabue
Cu Giotto vrajă de culoare
Au revărsat-o'n sfinți pe ziduri
Scăldate'n soare.

Vitraiuri sclipitoare-adună
A curcubeelor putere,
În jocuri de mister, de rugă
Și de tăcere.

Azi, „puse una peste alta“
Trei înălțări de-arhitectură,
Cu-atâtea mistice'nțeleșuri
Într'o făptură,

Vrăjesc cucernica privire
Și ca un glas duios din goarnă
Simțire, minte pământescă
Spre cer le'ntoarnă.

Aci între făclii aprinse,
În rostul pașnic de psaltire,
Francisc își doarme nemurirea
Cea peste fire...

Treime sfântă de biserici,
Ce te arăți pe dâmb de munte
La lumi ce trec, ce vin năvalnic,
Îmi pari o punte,

VALETTA, MALTA – Slava Sfântului Francisc de Assisi, pictură
din biserica Fraților Min. Conv.

Spre veacul fără înclinare,
Spre sărbătoarea fără seamă,
Spre care — călăuza blândă —
Francisc ne cheamă.

Mormântul

88

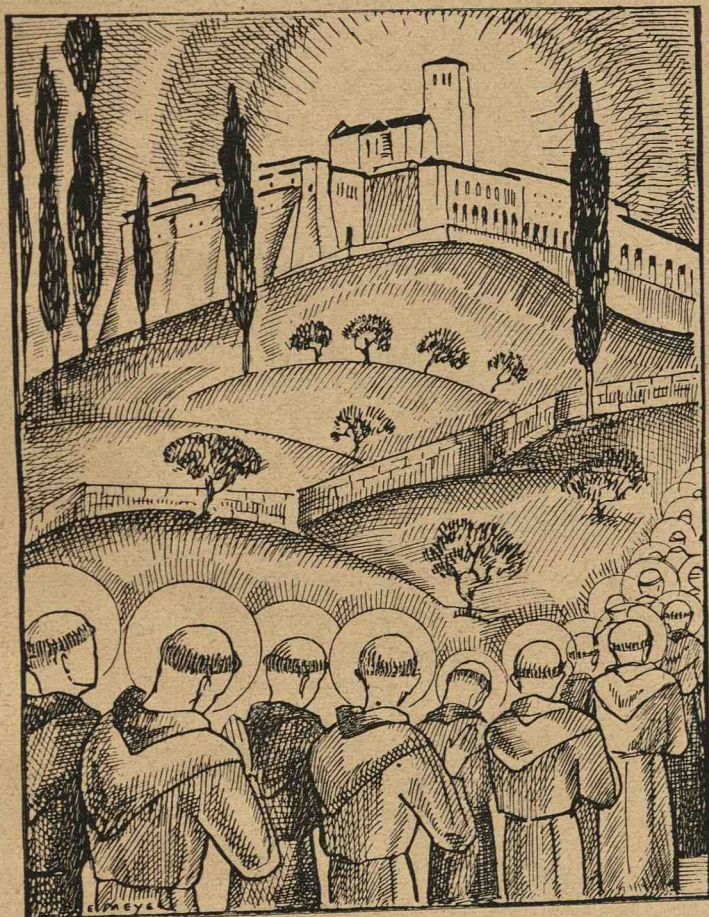
Un templu de piatră, sărac în odoare!
O criptă ce-adună oceane de soare,
Să țină în slavă seraficul nume
Și sfânta cenușă a *Omului-lume*,
În care a avea, sublim a trăit,
Cu nouă putere, Hristos răstignit.
Mormânt, vis, minune în creer de stâncă,
Tu dai înțelesul la vieața adâncă
Ce'naltă prin veacuri, înaltă și duce
Pământul în ceruri cu brațe de cruce.
Arcadele-ți grele s'adună trudite,
Ca pasul de bour pe stânci prăbușite.
Vecia cernită sub polițele-ți scunde
— Sibilă'nspirată — din noapte pătrunde
Cu suflet de piatră, cu vieața de munți,
Să sguđuie inimi, să scuture frunți.

Mister de putere ! Și moarte și traiu
Aci își măsoară ființă și graiu
În valuri de umbre, în glas de tăcere
În imnul puternic, senin de'nviere !
Sicriul în stâncă trăiește și adună
Măririi de abisuri cu gest de furtună.
Cenușa dintr'insul e rugul aprins
Ce ține simțirea și gândul invins.
Francisc și în groapă e vieată e gând
Ce moartea le ține în veac luminând.
Cu el trezi veghează în urnele lor
Tovarășii aprigi de trudă, de sbor,
Spre veșnicul bine : *Masseu și Ruffin*
Și *Înger și Leon*. În somnul lor lin,
Durează frăție cu brațe de culmi ;
Cu suflet de zare pe codri de ulmi
Vestesc fericirea, trăiesc răstigniri
Din veșnica pace a sfintei iubiri...
Mormânt de morminte, vârtoare de soare,
În tine s'adună vieți nemuritoare !

La frați ca drepti erezii, lăsa-a
Pe doamna Sărăcie ce-a iubit-atât cerând
Să fie de-al ei drag la toate gata.

(Dante A. Parad. XI, 112).

INVĂȚĂCEII

Franciscanul

„Rog pe toți frații să se silească să slujească lui Dumnezeu cât mai bine, să-l iubească cât mai mult“. (S. Francisc).

Făclie-a schiturilor sfinte,
Ce'ngropi în clipele fugare
Neodihnitul dor de ceruri,
În viața ta e înălțare!

În paza regulilor aspre,
Desculți, pe drum de'nmormântare,
Tu treci hotarul fericirii,
În cânt cucernic de tropare!

Uimit, te văd robit de vraja
Dumnezeestilor povețe
Și-mi pari un serafim din slavă
Trimis în lume să ne'nvețe

A'nțelepciunii cale dreaptă.
Iar pilda ta să ne desghețe
Simțirea'n inimi amortită
De bucurii și de tristețe.

Sărac, senin de rugăciune,
Nimicul lumii te pătrunde.
În pieptul tău de crin, iubirea
Coboară lin ca raza'n unde.

La închinarea ta adâncă
Grăbit tot cerul îi răspunde.
Când rasa ta de umilință
De ochii lumii te ascunde.

Hristos prin foc de pocăință,
Ca pe Francisc duios te chiamă.
Hristos e pentru tine cruce,
Durerea-i pentru tine mamă.

Vei plânge'n jertfa grea de sine,
De chinuri însă nu ți-e teamă.
În jertfă e câștig de sboruri,
În moarte, slavă fără seamă.

Atât îi ceri, ca să primească
Un traiu și o moarte de iubire.
În tine să se îplinească
A lumii toată izbăvire.

Asupra ta să se răzbune
Trufaşa ei nelegiuire.
Prin tine neamurile toate
Să aibă pace şi'nflorire.

Uitarea'n schimb şi urgisirea,
În jurul tău mereu să crească,
Să nu te-ajungă'n mănăstire
Compătimirea omenească.

Pământ şi om — vinovăţie —
Din tine să se risipească.
Să te-adânceşti cântând izbândă
În dragostea dumnezească...

În fumul proaspăt de tămâie,
Ca o duioasă rugăciune
Te iroseşti smerit călugăr,
Cu vraja gândurilor bune.

Dar Evanghelia dreptăţii
Ce'naltă pururi când răpune,
Te-arată lumilor cu fală :
A Sărăcuţului minune.

Sfântul Anton de Padua

In slava veșnicei răsplăți,
Din cerul înstelat,
Antoane sfinte, tu te-arați
De-apururi minunat.

Cum Domnul lasă drum de stea
În tainice'nserări,
Îți rândui un traiu de nea
Și braț de îndurări.

În pieptul tău ca'ntr'un altar
În care te închini,
Dură'nălțimi de gând, de har,
Icoane de lumini...

Iar tu umilul franciscan
Cu primăvara'n gând,
Te arăți poporului sărman
Ca steaua luminând...

Și vestea grabnic s'a pornit,
Că sfânt ales tu ești
S'aduni în pieptul pustiit
Comorile cerești.

La glasul tău cu svon de lunci
Se scoală vieți din lut
Și dalbe sus le duci, le-arunci...
Cum nu s'a mai văzut.

Pe cei săraci, pe orbi, pe muți,
— Loviții de furtuni —
Ca pe un neam de sclavi bătuți,
La tine îi aduni.

Și brațul tău de milă plin,
Ca vara de'ncântări,
Revarsă'n vieța lor senin,
Fiori de vindecări...

. . . . .

Dar moartea, sfânt Evanghelist,
Te-a depărtat de noi.
Pământul însă gol și trist
Te cere înapoi,

Când la mormântul tău slăvit
Cu nume taumaturg,
S'adună gândul oropsit
Cu jale de amurg...

Și vin mulțimile din munți
Și gloatele din văi,
Să-și plece palidele frunți
Topite de văpăi,

Pe piatra caldă de'ndurări,
De unde se primesc
Minuni și line desmierdări
De dar dumnezeesc.

Iar Padua — ocean de har,
Oraș de izbăviri —
Cu freamăt de iubit Calvar
Tresare'n preamăriri.

Puterea sfântului Anton
O'naltă'n larg de zări
Iar zările, pe-același ton,
O poartă peste mări...

O sfinte, milostive sfânt,
Puteri, puteri s'aduni,
Să faci în cer și pe pământ :
Minuni, minuni, minuni !

Sfânta Clara din Assisi

1194—1253

83

Clară,
Nobilă fecioară,
Stele-s ochii tăi senini,
Fața ta văpăi de crini.
Îngeri te'nconjoară.

Clară,
Suflet rupt din soare,
Culmile n'au înălțimi,
Mărilor n'au adâncimi,
Ca să te măsoare.

Clară,
Heruvim de vieată,
Ca și stelele căzând
Florile îți mor în gând,
Lumea te îngheață.

Clară,
Fată înțeleaptă,
Numai cerul e liman,
Suferința talisman,
Crucea cale dreaptă !

Clară,
Minte luminată,
Pământeștele-amăgiri :
Bogății, plăceri, măririi,
Tu le lași deodată.

Clară,
Soră îngerească,
Te îmbraci în aspru sac
Și te'nchizi în schit sărac,
Jertfă omenească.

Clară,
Stariță săracă,
Vin fecioarele pe rând
Și'n comoara ta de gând,
Inima și-o'mpacă.

Clară,
Sfânta bucuriei,
Ca Francisc, tu ai aflat
Idealul luminat,
Vraja sărăciei.

Clară,
Dusă'n veșnicie,
Trupul tău ne-arătat
Traiu'n moarte ne'ngropat,
Moartea'n groapă vie.

Clară,
Floare de lumină,
În măririle cerești,
Cu Hristos acum domnești,
Veșnică regină.

Sfântul Iosif de Copertin

1603—1664

Din Copertin, Iosif smerit
Și blând s'a înălțat,
Cum se înalță'n cer o stea
Din nor întunecat.

N'a moștenit blazon de craiu
Nici sânge de ostaș,
Dar a primit dela părinți
Credință de clăcaș.

Și'n sporul harului de sus
Păzit dela'nceput,
Ca crinul îngrădit în spini
Prin lume a trecut.

Păstor la turmele de oi,
Clăcaș muncind din greu,
Trăia sub veșnic gând și dor
Răpit în Dumnezeu.

Și înțelept a socotit
Că toate-s de prisos,
Când pe vecie ți-ai ales
Drept țintă pe Hristos.

Iar când chemarea l-a adus
Pe franciscane căi,
În pieptul său au izbucnit
Serafice văpăi.

Și spre Hristos se avânta
Cu atât de mare dor,
Încât se înălța, plutea
Ca fulgul de ușor.

Stătea în aer ridicat,
Privind uimit în cer;
Lumini de veșnic adevăr,
Adâncuri de mister...

Întreaga viață-a lui a fost
Un sbor de șoim voinic
Ce nu se teme în sborul său
De nimeni, de nimic...

Și la Hristos s'a ridicat
Cu nimb de franciscan,
Ca să trăiască slava lui
În veșnicul liman...

Iar trnpul său acum cinstit
La Osimo'n mormânt,
E cel mai căutat altar
De milă, pe pământ.

Fericitul Ieremia Românu

1556—1625

P ribeag blajin, spre țara bună
Cu sfinți iubiți de Dumnezeu,
Ce ne'nțeles, sublim e focul
Ce-ți luminează drumul greu !

Român senin cu suflet mare,
Din obositele mulțimi,
Te rupe vraja veșniciei
Ca să te urce'n înălțimi...

La Neapole în mănăstire,
Umil, o rasă grea îmbraci,
Ca să slujești cu Sărăcuțul
Pe cei bolnavi, pe cei saraci.

Printr'inșii îți vorbește crucea,
Tu vezi într'inșii pe Hristos
Și vieța Lui ce crește'n tine
Te face zilnic mai milos.

Regina lumii, Preacurata
Ți-se vădește'n rugăciuni
Și sfânta-ți binecuvântare
O preamărește cu minuni.

Un val de mistică* iubire
Ce se resfiră luminând,
A fost vieța ta întregă,
Serafică în faptă'n gând.

Pribeag, robit de fericire
Prin moarte-ajungi pe raiu stăpân,
Iar timpul îți sporește slava
De franciscan și de român.

Cel mai român sfânt, Ieremie,
Și cel mai sfânt român tu ești,
Privește deci din ceruri, frate,
Spre fiii țării românești.

Un rege-avem, o țară mândră,
Și graiu frumos din graiu latin,
Să fie-a noastre'n veci, prin tine,
În pace și triumf deplin.

Iar sufletul să ni-se-adape
Într'o Credință și-un Păstor,
Ca neamul nostru'n tre popoare,
Să fie cel mai sfânt popor.

Ordinul al III-lea de pocăință

F răție de suflete mari,
Ce'n lume prin cruce se'ncheagă
În haine cernite, Hristos
E vieața și slava-i întreagă.

Francisc ca pe-o floare, din zări
De mistică vieață cerească,
În noaptea de patimi, de griji
Pe lume o face să crească...

Luchesiu ajuns sub stindard,
Chemarea mai vie răsună
Și minți însetate de har
In tagmă umilă s'adună.

Vin Dante și Giotto, Columb,
Episcopi și regi și regine
Și timpuri de rare virtuți
Se'nșiră în case creștine.

Cu regele sfânt Ludovic,
Pleiada de sfinți se arată
Și-aduc pe pământ înălțari
De mistică vie'nfocată.

Frăție eroică, tu
Și azi dăinuiești tot măreață!
Tu ești în Biserică raiu
Și-i dai altoire de vieață.

RUGĂCIUNE

Rugăciune

Părinte Sfânt, Părinte blând,
Din slăvile iubirii,
Coboară, Serafim milos,
În jalea omenirii.

Ocean de ură s'a vărsat
În inima de frate
Și macină păgână'n minți
Lumina de dreptate.

Simțiri haine gem în om,
De fiară fără-de-lege
Ce nu cunoaște braț stăpân,
Nici datină, nici lege.

Ca un șacal flămând de ani,
Mândria răzvrătită
Își urlă planul de măririi
Și dorul de ispită.

Pământul soarbe'nfiorat
Potop turbat de sânge.
Noian nemăsurat de vieți
Turbată moartea frânge...

Părinte, vino pe pământ,
Solie de iubire,
Arată iarăși pe Calvar
Altarul de'nfrățire.

În peștera din Betleem,
O gloată după gloată
Adună-le să vadă'n lut
Zădărnicia toată.

În vraja veșnicului Crez,
Să aștepte omenirea
Drumeagul pașnicei frății,
Credința și iubirea.

Coboară da, Părinte sfânt,
Să dai aripi iubirii,
Să legi de veșnice măririi
Tot gândul omenirii.

Cuprinsul

Prefață	7
Date mai însemnate din viața S. Francisc	14
IMN S. FRANCISC DE ASSISI	33
Imn Sfântului Francisc	35
PRELUDIU	39
Assisi	41
San Francescuccio	43
Catedrala San Rufino	45
S. Francisc de Assisi	48
IUBITORUL DE VITEJII	51
Chemare Franciscană	53
Chiesa nuova	55
Sluga sau Stăpânul	57

Leprosul	60
Lumină în întunec	63
Renunțare	66
Crainicul Marelui Rege	68
In pădure	70
Răstignitul dela Sfântul Damian	74
IUBITORUL DE SUFLETE	77
Il Tugurio	79
La Rivortorto	81
Intâilor Tovarăși	83
Regula Franciscană	85
Spre Răsărit	87
Misionarii Franciscani	91
Celor dintâi martiri : Berard, Petru, Acursiv, Adiut și Oton uciși în Maroc	93
Predică franciscană	96
Deplina bucurie	98
Iertarea cea mare	102
Biseriçuța Porțiuncola	105
IUBITORUL DE NATURĂ	107
Sfântul înfrățirii	109
Omul nou	111
Predica la păsari	113
Lupul dela Gubbio	116
Privighetoarea	120
Trandafirii	124
Tovarăș	128
Mânecatul Sfântului Francisc	130
TRADUCERI DIN OPERELE S. FRANCISC DE ASSISI	133
Cântecul Fratelui Soare	135

Sfintei Fecioare Maria	138
Tatăl nostru	140
Laudele Creatorului	143
IUBITORUL DE HRISTOS	145
Crăciunul în pădurea Greccio	147
Tronul strălucit	150
Pe muntele Alvernia	154
Tovărășie serafică	157
Cântare de Ingeri	160
Spre Porțiuncola	163
4 Octomvrie 1226	166
S'a săvârșit	169
Triumful	172
Bazilica	175
Mormântul	178
ÎNVĂȚĂCEII	181
Franciscanul	183
Sfântul Anton de Padua	186
Sfânta Clara din Assisi	189
Sfântul Iosif de Copertin	192
Fericitul Ieremia Românul	195
Ordinul al III-lea de pocăință	198
RUGĂCIUNE	201
Rugăciune	203

VERIFICAT
2007

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
1987

Cu învoirea Superiorilor și a Ordinariatului